

Εισήγηση της Σ.Ε. στην 1η εργατική συνδιάσκεψη του NAP

ΕΙΣΗΓΗΣΗ της Σ.Ε. στην ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ του Ν.Α.Ρ. για το ΝΕΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ, Αθήνα, 29-30 Ιουνίου 1996

A. Σε μια περίοδο κρίσιμων αναμετρήσεων

Η Εργατική Συνδιάσκεψη του Νέου Αριστερού Ρεύματος πραγματοποιείται σε μια περίοδο κρίσιμων αναμετρήσεων. Ο πρόσφατος θάνατος του Α. Παπανδρέου ενισχύει, από μια σκοπιά, την πολιτική ρευστότητα της περιόδου που διανύουμε, διευκολύνει την «τομή» στο πολιτικό σκηνικό που άνοιξε με την παραίτησή του και την εκλογή Σημίτη. Αυτή η τομή σημαδεύτηκε από την πρωτοφανή κινητοποίηση των δυνάμεων του κεφαλαίου για την εξασφάλιση σε πολιτικό επίπεδο των όρων που θα διασφαλίζουν την απρόσκοπτη προώθηση της νεοσυντηρητικής πολιτικής και του Προγράμματος Σύγκλισης. Βασικά στοιχεία αυτής της πολιτικής είναι:

1. Η ένταση του κοινωνικού πολέμου σε βάρος των εργαζομένων, τα αλληπάλληλα κύματα αντιδραστικών επιθέσεων στα δικαιώματά τους

Η ανακήρυξη του Προγράμματος Σύγκλισης σε «Οικονομικό Σύνταγμα» και η προσπάθεια να εμφανιστεί σαν μονόδρομος, καθώς και το τρίπτυχο «ανάπτυξη - ανταγωνιστικότητα απασχόληση» γίνεται ο πολιορκητικός κριός της πιο βάρβαρης αλλά και συντονισμένης επίθεσης που ζήσαμε τα τελευταία χρόνια.

- Η μακροχρόνια, και χωρίς τέλος λιτότητα, οι απανωτές μεταθέσεις της ημερομηνίας λήξης της «σταθεροποιητικής πολιτικής», οι μηδαμινές αυξήσεις, τα πρόσθετα φορολογικά μέτρα, οι γενικευμένες πλέον περικοπές στις «κοινωνικές» δαπάνες, το «δίδυμο» ΓΚΑΠ-ΚΑΠ, φέρνουν όλο και μεγαλύτερα τμήματα εργαζομένων σε θέση απόγνωσης, ενώ από την άλλη ενισχύουν αποφασιστικά την κερδοφορία του κεφαλαίου.

- Η προώθηση και μονιμοποίηση των αντιδραστικών αλλαγών στις εργασιακές σχέσεις, η «κάρτα ατομικών ικανοτήτων» και οι διαδικασίες της «πιστοποίησης», η απελευθέρωση των απολύσεων, το νέο μισθολόγιο και οι τροχοδεικτικές βολές για άρση της μονιμότητας στο Δημόσιο, η μονιμοποίηση της ανεργίας και η απαίτηση για αύξηση του αριθμού των ανέργων, το πρόσφατο νομοσχέδιο Γιαννόπουλου για την ανεργία και ο πακτωλός επιδοτήσεων στους βιομηχάνους στο όνομα της «αντιμετώπισής» της, διευρύνουν τη μαύρη ζώνη της- κοινωνικής περιθωριοποίησης, δίνοντάς της μόνιμα χαρακτηριστικά' ταυτόχρονα, βέβαια, αυξάνουν το βαθμό και πολλαπλασιάζουν τους τρόπους εκμετάλλευσης.

- Οι αντιδραστικές αλλαγές σε Παιδεία-Υγεία και οι επερχόμενες στην ασφάλιση, όχι μόνο σαρώνουν τα τελευταία υπολείμματα του λεγόμενου «κράτους πρόνοιας», αλλά εξυπηρετούν και την επέκταση της καπιταλιστικής-επιχειρηματικής εκμετάλλευσης σε νέα ζωτικά πεδία.

- Η γενίκευση των ιδιωτικοποιήσεων -μετά τα «επιτυχημένα» πειράματα σε ναυπηγεία

προβληματικές- σ' όλο το δημόσιο τομέα, είτε με άμεσες μορφές (π.χ. ανάθεση δημόσιων μεγάλων έργων σε κοινοπραξίες πολυεθνικών) είτε με έμμεσες-ευέλικτες μορφές μετοχοποίησης, εκχώρησης management, επιχειρηματοποίησης, δημιουργεί νέα πεδία κερδοφορίας στο κεφάλαιο και χειροτερεύει τους όρους ικανοποίησης βασικών εργατικών αναγκών.

2. Η μεγαλύτερη στρατιωτικοποίηση της κοινωνικής ζωής και ο εντονότερος χρωματισμός της με το πνεύμα του εθνικισμού, που συνδέονται όχι μόνο με τις πρόσφατες εξελίξεις στα ελληνοτουρκικά, αλλά και με την όλο και μεγαλύτερη «εξωστρέφεια» της στρατηγικής των δυναμικότερων τμημάτων του ελληνικού κεφαλαίου, καθώς και με το γενικευμένο κοινωνικό πόλεμο στο εσωτερικό. Κορυφαίο στοιχείο τελευταία, η νέα «αγορά του αιώνα» το εξοπλιστικό πρόγραμμα - μαμούθ των 3 τρις. **Τι να ξεχωρίσουμε από αυτές τις εξελίξεις:**

- Η σύγκρουση Ελλάδας-Τουρκίας, ανεξάρτητα αν στην Ίμια η Τουρκία ήταν επιτιθέμενη, και η Ελλάδα αμυνόμενη, είναι σύγκρουση που προκαλεί ο ανταγωνισμός δύο κεφαλαιοκρατιών με ιμπεριαλιστικά χαρακτηριστικά (έστω περιορισμένης έκτασης) επιθετικών και ληστρικών, φυσικά με την παρέμβαση και την επιδιαιτησία των Αμερικανών.

- Την κρίση στρατηγικής στον εξωτερικό προσανατολισμό της ελληνικής αστικής τάξης, την οποία έχουμε καταγράψει και αναλύσει από την εποχή του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία: Την ταλάντευση, δηλαδή, ανάμεσα στη γραμμή του συνεταιρισμού με την τουρκική αστική τάξη για την από κοινού εκμετάλλευση Βαλκανίων, Αιγαίου, Μαύρης Θάλασσας, πρώην σοβιετικών δημοκρατιών κλπ., που προϋποθέτει μονομερείς παραχωρήσεις της Ελλάδας και υποδεέστερη θέση έναντι της Τουρκίας και, από την άλλη, στη γραμμή της ρήξης-σύγκρουσης με πατριωτικό-λαϊκό προφίλ και αναζήτηση ηγεμονικού ρόλου στην περιοχή.

- Οι δύο αυτές γραμμές (που κατά περίπτωση αξιοποιούν προς όφελός τους τα ΕΟΚικά και αμερικανικά συμφέροντα και στη βάση του ανταγωνισμού τους) ούτε ασυμβίβαστες ούτε απόλυτα εχθρικές μεταξύ τους είναι Κοινός παρονομαστής είναι η εξυπηρέτηση των συμφερόντων του ελληνικού καπιταλισμού για τη διεύθυνσή του στην περιοχή και η μεταφορά των συνεπειών των όποιων τυχονικτισμών στις πλάτες του λαού με το κλίμα του μιλιταρισμού και εθνικοφροσύνης που καλλιεργείται και εξαπλώνεται Ωστόσο, οι αντιθέσεις αυτές έχουν τις επιπτώσεις τους στην όξυνση των ενδοαστικών αντιπαράθεσεων.

- Η πολιτική της κυβέρνησης, με τους όρκους πίστης στις ΗΠΑ και την Ε.Ε. και την προσπάθεια «νομοκοποίησης» των προβλημάτων δε λύνει, αλλά περιπλέκει την κατάσταση. Το Νταβός Νο 3 όχι μόνο δεν αποκλείει, αλλά ίσα-ίσα προμηνύει «θερμά επεισόδια». Η διαφανιζόμενη στροφή σε μια πολιτική «πολεμικής προετοιμασίας», εάν και εφόσον ολοκληρωθεί, θα σημάνει μια γενικότερη παγίδευση σε μια στρατηγική «εθνικού» τυχονικτισμού.

- Η Αριστερά πρέπει να απαλλαγεί από τα «πατριωτικά» σύνδρομα τύπου Φλωράκη, την κούφια «αντιιμπεριαλιστική» φλυαρία τύπου Παπαρήγα, τον εθνικισμό τύπου Καραμπελιά, τον ευρώδουλο φιλειρηνισμό τύπου Παπαγιαννάκη, την αφηρημένη αντιμιλιταριστική ρητορεία δυνάμεων της ριζοσπαστικής Αριστεράς. Να πρωτοστατήσει στη δημιουργία ενός πλατιού αντιπολεμικού, αντιιμπεριαλιστικού, αντιεθνικιστικού και αντικαπιταλιστικού μετώπου με ενιαίο τρόπο. Να αρνηθεί τη στοίχιση πίσω από τον ανταγωνισμό των αστικών τάξεων. Να δυναμώσει το μέτωπό της στον εθνικισμό και κύρια στον εθνικισμό που εμποδίζεται καθημερινά και απευθύνεται σ' εκείνη την τάση της εργατικής τάξης που συνδέει τα συμφέροντά της με τα συμφέροντα του κεφαλαίου στην περιοχή. Να συνδέσει με λαϊκό και αποτελεσματικό τρόπο τον αντιιμπεριαλιστικό με τον αντικαπιταλιστικό αγώνα.

3. Η προσπάθεια για αποτελεσματική θωράκιση του πολιτικού συστήματος απέναντι στους τριγμούς που γεννά η γενικευμένη πολιτική κρίση και τις εκρήξεις που κυοφορεί η όξυνση των κοινωνικών αντιθέσεων.

Η πολιτική κρίση για μας είναι στην ουσία της κρίση αντιπροσώπευσης -ενσωμάτωσης- διαχείρισης από το υπάρχον πολιτικό σύστημα της δυσaréσκειας των λαϊκών μαζών, οι οποίες θίγονται από τη νεοσυντηρητική πολιτική και απειλούν να γίνουν παράγοντας απρόβλεπτων κοινωνικών εκρήξεων και πολιτικών εξελίξεων, παρά τον εκφυλισμό του εργατικού κινήματος και την ενσωμάτωση της Αριστεράς. Η αναζήτηση και ο ανταγωνισμός για τον πιο κατάλληλο διαχειριστή της νεοσυντηρητικής πολιτικής συνεχίζεται είτε ανάμεσα στο ΠΑΣΟΚ και τη Ν.Δ., είτε στα σενάρια περί κεντροαριστεράς και κεντροδεξιάς, είτε στο άνοιγμα της κομματικής βεντάλιας (π.χ. Τσοβόλας),

χωρίς να είναι κάθε φορά σαφές τι προκρίνεται ή τι είναι ρεαλιστικό να γίνει. Ωστόσο οι βασικές συντεταγμένες έχουν ήδη τοποθετηθεί:

- *Επανακαθορισμός προς τα δεξιά του ρόλου και της έννοιας της «πολιτικής» και των φορέων της.* Υποβάθμιση των μεγάλων κομμάτων - έναντι του κεφαλαίου με ταυτόχρονη ανάληψη πιο ενεργού πολιτικού ρόλου από το ίδιο, παράλληλα όμως αναβαθμίζονται και γίνεται προσπάθεια να κατοχυρωθεί η πολιτική τους παρουσία, ο πολυσυλλεκτικός τους χαρακτήρας και η συντηρητική θωράκισή τους έναντι του λαού. Υποβάθμιση των ηγετών και κυριαρχία αναλώσιμων πολιτικών στελεχών, αλλά προβολή και συστράτευση γύρω από τους εκπροσώπους του «εκσυγχρονισμού» ευρύτερων καθεστωτικών δυνάμεων όχι μόνο στα εθνικά ή τα οικονομικά ζητήματα αλλά και στην αρχηγία των κομματικών παρατάξεων, Π.χ. ο Σημίτης και ο σημιτισμός στο ΠΑΣΟΚ.

- Αναβάθμιση παράλληλων μηχανισμών άσκησης εξουσίας που τροφοδοτούνται από την πολιτική κρίση, την οποία θέλουν να την παρουσιάσουν ως «αναξιοπιστία των πολιτικών». Ενίσχυση του ρόλου του στρατού μετά και τις πρόσφατες εξελίξεις. Αποφασιστικός ρόλος της δικαστικής εξουσίας στις πολιτικές εξελίξεις, με πρόφαση μια νέα φαρσοκωμωδία «κάθαρσης» που φτάνει πιθανά μέχρι και την αναζήτηση εγχώριων «Ντι Πιέτρο». Νόμος για τον έλεγχο της λειτουργίας των κομμάτων, με ποινικές προεκτάσεις που καθιστούν απαγορευτική τη μαζική πολιτική δράση και την εκλογική κάθοδο.

- Νέα κεντρική και περιφερειακή οργάνωση της κρατικής μηχανής (προσαρμογή στην πολιτική και τους τρόπους της «ανάπτυξης», κράτος-επιτελείο και ρυθμιστής της νεοσυντηρητικής πολιτικής κ.λπ.). Αυταρχικοποίηση στην άσκηση της πολιτικής. Από τον πολιτικό «τσαμπουκά» του πεντοχίλιарου στους συνταξιούχους μέχρι την ωμή καταστολή, τις μαζικές συλλήψεις και δίκες, τις καταδίκες για αφισκοκόλληση, την ποινικοποίηση του λόγου κ.λπ.

Ως ιδιαίτερο στοιχείο αυτή την περίοδο προβάλλει και **η ένταση της συζήτησης για την αριστερά** σε εθνικό, ευρωπαϊκό, αλλά και παγκόσμιο επίπεδο. Η συζήτηση αυτή τροφοδοτείται κύρια από τις επαναλαμβανόμενες θερμές περιόδους σαν το Γαλλικό Δεκέμβρη, από αγώνες σαν αυτό των Ζαπατίστας που επικαιροποιούν το όραμα της εξέγερσης, από τις όλο και πιο συχνές αναφορές αστών (αλλά όχι μόνο) στον Μαρξ και διάφορα συνέδρια για το μαρξισμό. Και ακόμα, από τη συνειδητή προσπάθεια της αστικής τάξης να ενισχύσει μορφές ενσωμάτωσης της λαϊκής δυσαρέσκειας- και αγωνιστικής στάσης: είτε με συνασπισμούς τύπου «Ελιάς» και με ροζ κομμουνιστές στην Ανατολική Ευρώπη, είτε με όλο και πιο συχνές αναφορές στην «κεντροαριστερά» από Σημίτη και ΣΥΝ, είτε με ενίσχυση του αγωνιστικού ρεφορμισμού τύπου «αντιϊμπεριαλιστικού-αντιμονοπωλιακού μετώπου», όπως το ΚΚΕ, ή «κομμουνιστικού συνασπισμού» τύπου ΑΚΟΑ. Ο προσυνεδριακός διάλογος, η συνεχιζόμενη κρίση στο ΚΚΕ με τις παραιτήσεις-αποστασιοποιήσεις στελεχών δείχνουν ότι και σε τέτοια κόμματα έχουν ανοίξει οι ασκοί του Αιόλου, έχουν καταρριφθεί ταμπό και έχουν αποκαθλωθεί σε σημαντικό βαθμό τα εικονίσματα. Η σχιζοφρενική γραμμή που συμπυκνώνεται στο δίπολο «αριστερή στροφή» στους μαζικούς χώρους και στην πολιτική ανάλυση και, από την άλλη, κυβερνητισμός - διαδικασίες κορυφής στο κεντρικό πολιτικό σκηνικό, μαζί με την αδυναμία χάραξης πειστικής αντικαπιταλιστικής στρατηγικής, θα εντείνουν τα αδιέξοδα, θα βαθαινούν την κρίση. Θα κάνουν πιο ρεαλιστική τη γραμμή του Αριστερού Ριζοσπαστικού Μετώπου.

Βεβαίως δεν ξεχνάμε ότι ο **μεγάλος απών από τις εξελίξεις είναι η εργατική πολιτική**, είναι ένα αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα συσπείρωσης και πάλης που θα μπορεί να μετασχηματίζει την κοινωνική διαμαρτυρία σε επαναστατική συνείδηση και πράξη, μια Αριστερά σύγχρονη και ανατρεπτική. Σ' αυτή ακριβώς την απουσία επιχειρούμε να απαντήσουμε ως ΝΑΡ με την πολιτική μας παρέμβαση. Έτσι από την 3η Συνδιάσκεψη έχουμε καθορίσει ως κύριο φορέα άσκησης της εργατικής πολιτικής το **Αριστερό Ριζοσπαστικό Μέτωπο**, ως διαδικασίας αλληλεπίδρασης και συνένωσης σε ανώτερο επίπεδο όλων των συνειδητών, ημισυνειδητών και αυθόρμητων δυνάμεων και τάσεων της αντικαπιταλιστικής πάλης, αλλά και ως διαδικασίας «διαχωρισμού» ενός πρωτοπόρου κομματιού της εργατικής τάξης με στόχο τη νέα ενότητά της σε ανώτερο ιδεολογικοπολιτικό επίπεδο, με συνολικό τακτικό στόχο την ανατροπή της αστικής κυριαρχίας και στρατηγική την κομμουνιστική απελευθέρωση.

Κεντρική θέση στην πορεία για τη διαμόρφωση του Αριστερού Ριζοσπαστικού Μετώπου έχει η πρότασή μας για το Νέο Εργατικό Κίνημα που συζητιέται στην Εργατική Συνδιάσκεψη. Η πρόταση αυτή καθώς και οι σχετικές πολιτικές πρωτοβουλίες με τις οποίες συνοδεύτηκε μπόρεσαν να μας προσανατολίσουν με πιο σωστό και αποτελεσματικό τρόπο σ' ένα ζωτικό πεδίο παρέμβασης. Πολύ περισσότερο που μπορούμε τελευταία να μιλάμε και για μια αναβάπτιση αυτής της λογικής μας σε ζωντανούς και πραγματικούς αγώνες, όπως οι κινητοποιήσεις στο χώρο της υγείας και των ΟΤΑ.

Σ' αυτή την κατεύθυνση κινήθηκε με διαφορετικές ταχύτητες και αποτελέσματα και η μετωπική μας προσπάθεια σε ζητήματα όπως αυτά του πολέμου, των δημοκρατικών ελευθεριών, της νεολαίας κ.λπ. Η πρακτική έδειξε ότι όσο πιο διεισδυτική και επεξεργασμένη είναι η δική μας πρόταση - παρέμβαση τόσο αυξάνεται η δυνατότητα να επικοινωνεί με ευρύτερες μάζες, να ξεφεύγει από τα στενά όρια του εξωκοινοβουλευτικού χώρου, ακόμα κι αν άμεσα δημιουργεί τριβές ή και εχθρική στάση από δυνάμεις της ριζοσπαστικής Αριστεράς.

Κρίσιμο ζήτημα, τέλος, είναι η προβολή με κάθε τρόπο και ευκαιρία του άμεσου πολιτικού μας στόχου για τη συγκρότηση ενός αριστερού πολιτικού ρεύματος, που έρχεται να απαντήσει τόσο στην ανάγκη συνένωσης και πολιτικής έκφρασης των πολύμορφων αντιστάσεων, όσο και στην προσπάθεια από την εντός των τειχών Αριστερά να εγκλωβίσει αυτές τις αντιστάσεις είτε σε παλιά - καταδικασμένα είτε σε «νέα» προβληματικά σχήματα. Σ' αντιπαράθεση μ' όλα αυτά, εμείς προβάλλουμε την ανάγκη για ένα **αριστερό πολιτικό ρεύμα εργατικό, αντικυβερνητικό, αντιΕΟΚικό, κινηματικό, ανατρεπτικό, ανταγωνιστικό στις εφεδρείες και τα αριστερά αναχώματα του συστήματος, με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον.**

B. Να απαιτήσουμε ένα ποιοτικό άλμα

Με τις εργασίες της Συνδιάσκεψης κλείνουμε έναν οργανωμένο κύκλο, συζήτησης για τα ζητήματα του εργατικού κινήματος. Η συζήτηση αυτή ήταν αρκετά γόνιμη -χωρίς βέβαια να βρίσκεται στο απαιτούμενο επίπεδο- για τρεις κυρίως λόγους:

Πρώτο, γιατί στηρίχτηκε σε μια σημαντική -αν και όχι επαρκή- εμπειρία παρέμβασης σε εργατικούς χώρους και αγώνες κεντρικών πρωτοβουλιών για το εργατικό κίνημα (π.χ. Κέντρα, Πρωτομαγιά), συνάντησης με πρωτοπόρα στοιχεία της ανεξάρτητης εργατικής πάλης κ.λπ. Αυτή η εμπειρία αξίζει να έρθει με ζωντανό τρόπο στη Σ/ψη, να γενικευτεί, να αναπτυχθεί.

Δεύτερο, γιατί τροφοδοτήθηκε από κάποιες πιο ολοκληρωμένες επεξεργασίες μας για τη σύγχρονη φυσιογνωμία της εργατικής τάξης, για τις αλλαγές στη θέση (εντός και εκτός παραγωγής), τη συνείδηση και τη συμπεριφορά της, για τους νέους όρους της ταξικής πάλης, για τη σχέση οικονομικού-πολιτικού αγώνα, «παλιού»-«νέου», μορφής-περιεχομένου στο εργατικό κίνημα, για το χαρακτήρα του σημερινού συνδικαλιστικού κινήματος κ.λπ. Προφανώς αυτές οι επεξεργασίες δε διεκδικούν το χαρακτήρα μιας πλήρους ανάλυσης, ούτε επιδιώκουν να κλείσουν τη συζήτηση για κεφαλαιώδη ζητήματα που αφορούν την εργατική τάξη και το κίνημά της. Αντίθετα, επιδιώκουν να την τροφοδοτήσουν, να την «ερεθίσουν» στη Σ/ψη και μετά απ' αυτήν.

Τρίτο, γιατί συμβάδιζε με την προσπάθεια οργανωτικής ανασυγκρότησης του NAP σε εργασιοπαραγωγική βάση (ιδιαίτερα στην Αθήνα). Τα βήματα που έγιναν εδώ ενισχύθηκαν από τη συζήτηση ενόψει της Σ/ψης, «γέμισαν» με πιο ουσιαστικό περιεχόμενο απ' αυτήν' και αντίστροφα, η ίδια η συζήτηση για τη Σ/ψη γινόταν πολύ πιο ουσιαστικά και δημοκρατικά στις νέες εργατικές οργανώσεις απ' ό,τι στα αχτίφ, τις συσκέψεις 4-5 συντρόφων ή τις προσωπικές συνεργασίες.

Φτάνουμε έτσι στη Συνδιάσκεψη με αυξημένες απαιτήσεις. Δε μας αρκεί, δεν πρέπει να μας αρκεί μια απλή «αποτύπωση» της προσυνδιασκειαστικής δουλειάς και των εμπειριών μας από τους εργασιακούς χώρους, ούτε κάποιες βελτιώσεις -έστω σημαντικές- της ως τώρα δράσης μας. Φιλοδοξία μας πρέπει να είναι: **να γίνει η Συνδιάσκεψη αφετηρία για μια ριζική τομή στην παρέμβασή μας στο εργατικό κίνημα. Να μας δώσει τα «καύσιμα» -συλλογικά και ατομικά- για ένα αποφασιστικό άλμα στη στρατηγική προσπάθεια διαμόρφωσης ενός Νέου Εργατικού Κινήματος,** και σαν πρώτο βήμα γι' αυτό, στην προσπάθεια διαμόρφωσης ενός υπολογίσιμου

πόλου στο εργατικό κίνημα που θα κινείται και θα δρα με βάση αυτή τη λογική.

Μιλάμε, δηλαδή, για μια στροφή στη δράση μας με μακρόπνοο ορίζοντα και στόχευση. Και αυτό είναι λογικό ως απαίτηση. *Πρώτα απ' όλα γιατί η καμπή και οι επιλογές μπροστά στις οποίες βρίσκεται το εργατικό κίνημα είναι ιστορικής και μακροπρόθεσμης σημασίας.* Στο «Σκελετό Θέσεων» περιγράψαμε αυτή την καμπή ως εξής: «Θα δοθεί ένα νέο στρατηγικό πλήγμα στα εργατικά δικαιώματα, στην τάση της χειραφέτησης από την αστική πολιτική και της συλλογικής, αυτοτελούς εργατικής διεκδίκησης; Θα εδραιωθεί η αστική μετάλλαξη του σημερινού συνδικαλιστικού κινήματος και μαζί της ο μεσαίωνας του 2000; Ή οι εργαζόμενοι θα βρουν αγωνιστικούς δρόμους συλλογικής συσπείρωσης και πάλης για αντίσταση, ρήξεις στο καθεστώς και ανατροπή; Τους δρόμους που θα φέρνουν στην επιφάνεια την τάση σύγκρουσης-απελευθέρωσης από το κεφάλαιο και θα συνεισφέρουν στη ριζική ανασυγκρότηση-αναγέννηση του εργατικού κινήματος;». Είναι, συνεπώς, προφανές ότι τα βήματα που πρέπει να σχεδιάσουμε (έστω αδρά) στη Σ/ψη πρέπει να είναι αντίστοιχης ποιότητας με αυτό το δίλημμα, να έχουν ανάλογη στρατηγική στόχευση.

Την ανάγκη για μια ουσιαστική στροφή στη δράση μας την υπαγορεύουν επίσης οι πρόσφατες εργατικές κινητοποιήσεις στη Γαλλία και τη Γερμανία, ορισμένοι «σημαδιακοί» αγώνες στη χώρα μας (π.χ. Υγεία, Ζώνη), κάποιες όχι άνευ σημασίας εξελίξεις στο «επίσημο» σ.κ. (π.χ. Οικοδόμοι). Πρόκειται για γεγονότα που δείχνουν ότι **κυοφορείται μια «αλλαγή σελίδας» στην αγωνιστική συμπεριφορά και πρακτική των εργαζομένων, ότι περνάμε από το «δε γίνεται τίποτα» στο «τι μπορούμε, τι πρέπει να κάνουμε».** Τι θα φέρει αυτή η «αλλαγή σελίδας» όμως; Τι θα γεννήσουν οι φυγόκεντρες προς το «επίσημο» σ.κ. τάσεις που φαίνεται να τη συνοδεύουν; Τον εγκλωβισμό των όποιων εργατικών σκιρτημάτων του παρόντος και κυρίως του μέλλοντος σε μια αναπαραγωγή της παλιάς συνδικαλιστικής αντίληψης και πρακτικής, είτε μέσα από το σημερινό σ.κ. είτε μέσα από νέες μορφές μαχητικού ρεφορμισμού είτε μέσα από νέους δρόμους συνδιαλλαγής με την αστική τάξη πραγμάτων; Ή τη διαμόρφωση προϋποθέσεων για ένα Νέο Εργατικό Κίνημα; *Το ερώτημα αυτό απαιτεί απαντήσεις -προφανώς και από το NAP- όχι γενικά και κάποτε, αλλά άμεσα, μάχιμα και αποτελεσματικά, ώστε το νέο κύμα εργατικού ριζοσπαστισμού που φαίνεται να αναδύεται να μη σπαταληθεί και πάλι, αλλά να τροφοδοτήσει την αναγκαία ριζική-τομή στο εργατικό κίνημα. Θα ανταποκριθούμε σ' αυτή την ιστορική πρόκληση ή όχι; Να το κρίσιμο ερώτημα που σφραγίζει την Εργατική Συνδιάσκεψη και τη γενικότερη δράση μας ως NAP.*

Η προσπάθειά μας βέβαια να μπαίνει στη ζωή και στη δοκιμασία της πραγματικής κίνησης των εργαζομένων η αντίληψη του Νέου Εργατικού Κινήματος δε θα γίνεται σε «δοκιμαστικό σωλήνα». Θα εξελίσσεται στο έδαφος που διαμορφώνουν ο κοινωνικός πόλεμος του κεφαλαίου, η κυβερνητική πολιτική, οι ΕΟΚικές επιλογές, η δράση των άλλων πολιτικών δυνάμεων και παρατάξεων, η παρουσία του «επίσημου» συνδικαλιστικού κινήματος, οι εργατικές κινητοποιήσεις που αναπτύσσονται ούτως ή άλλως. Ειδικότερα για την περίοδο που συμπίπτει και ακολουθεί τις καλοκαιρινές διακοπές, θα εξελίσσεται στο φόντο της επικείμενης εκλογικής αναμέτρησης, του παροξυσμού των αντεργατικών μέτρων στην Ελλάδα και πανευρωπαϊκά (ασφαλιστικό, πρόγραμμα σύγκλισης, μέτρα Κολ-Ζιπέ, ιδιωτικοποιήσεις, μέτρα Γιαννόπουλου «στο όνομα της ανεργίας», αλλαγές στην παιδεία και την κατάρτιση κ.λπ.), της οριακής και άρα ψευδεπίγραφης «αριστερής στροφής» του ΚΚΕ, της γενικευμένης ανυποληψίας προς του κυρίαρχους κοινοβουλευτικούς και συνδικαλιστικούς θεσμούς, κ.λπ.

Σ' αυτό ακριβώς το έδαφος πρέπει να ξεδιπλώσουμε τη λογική μας και να δοκιμάσουμε την ικανότητά της ν' αγγίζει τον κόσμο της μισθωτής εργασίας. Και όλα αυτά **μ' έναν τρόπο που θα εξασφαλίζει και την αποτελεσματική παρέμβαση στις τρέχουσες ταξικές αναμετρήσεις και τη διαμόρφωση προϋποθέσεων για μια ποιοτική στροφή στο εργατικό κίνημα.** Είναι, συνεπώς, προφανές ότι εξαιρετικά χρήσιμες για τις εργασίες της Σ/ψης είναι και οι πρακτικότερες ιδέες για το πώς θα οργανωθεί μια τέτοιου τύπου παρέμβαση από το Σεπτέμβριο.

Γ. Το Νέο Εργατικό Κίνημα απέναντι στο «επίσημο» συνδικαλιστικό κίνημα

Ένα θεμελιακό ερώτημα για την πρότασή μας είναι το εξής: **Γιατί Νέο Εργατικό Κίνημα; Γιατί ριζική τομή και ανασυγκρότησή του;** Για δύο πολύ σημαντικούς λόγους:

- Κατ' αρχήν, γιατί το σημερινό σ.κ. είναι από κάθε άποψη αναντίστοιχο με τις απαιτήσεις που διαμορφώνουν για την εργατική πάλη οι αναδιαρθρώσεις στον καπιταλιστικό μηχανισμό και τις κοινωνικές σχέσεις (ειδικά στο πεδίο της παραγωγικής διαδικασίας), οι αλλαγές στους όρους της ταξικής πάλης, στην κοινωνική συγκρότηση, στη συμπεριφορά και στους δρόμους ριζοσπαστικοποίησης της εργατικής τάξης, τα νέα χαρακτηριστικά που σφραγίζουν τους εργατικούς αγώνες, τη σχέση οικονομικής-πολιτικής πάλης και την εργατική ενότητα, η σημερινή κίνηση των κοινωνικών αντιθέσεων και ειδικά αυτής ανάμεσα στο κεφάλαιο και την εργασία, η κρίση του κυρίαρχου πολιτικού συστήματος και οι νέες μορφές πολιτικής χειραγώγησης. Όλα αυτά, που σ' ένα βαθμό αναπτύχθηκαν στο «Σκελετό Θέσεων», διαμορφώνουν ένα νέο τοπίο στην ταξική πάλη αλλά και ένα «νέο πρόσωπο» στο εργατικό υποκείμενο, στην προλεταριακή πλευρά αυτής της αναμέτρησης.

Θα μπορούσαμε, έτσι, να επισημάνουμε την αδυναμία του παραδοσιακού συνδικαλισμού απέναντι σε προβλήματα όπως η εργατική ενότητα (σε μια φάση πολυδιάσπασης, εξατομίκευσης κ.λπ.), οι σχέσεις εργασίας (σε μια φάση που βρίσκονται στο επίκεντρο των κεφαλαιοκρατικών αναδιαρθρώσεων), η σχέση οικονομικού-πολιτικού αγώνα (σε μια φάση που ο πρώτος πολιτικοποιείται ταχύτατα), το περιεχόμενο των μισθολογικών αιτημάτων (σε 'μια φάση που εκτός από το ύψος του μισθού, αποκτά ιδιαίτερη σημασία και ο τρόπος απόκτησής του), η σχέση εθνικού-διεθνικού στην πάλη (σε μια φάση πρωτοφανούς διεθνοποίησης και καπιταλιστικών ολοκληρώσεων) κ.λπ. Αυτή η αδυναμία είναι γενικευμένη και σύμφυτη με τη σημερινή φυσιογνωμία (όχι μόνο με τους συσχετισμούς) του σ.κ. Πρόκειται, δηλαδή, για μια ανικανότητα που είναι αδύνατο να ξεπεραστεί -και να φέρει το εργατικό κίνημα στο ύψος των απαιτήσεων και των χαρακτηριστικών της σύγχρονης ταξικής αντιπαράθεσης- χωρίς μια ριζική υπέρβαση της σημερινής μορφής του συνδικαλισμού.

- Δεύτερο, γιατί η μακροχρόνια κυριαρχία στο εργατικό και συνδικαλιστικό κίνημα (αλλά και μέσα στους εργάτες, τις συνειδήσεις και την αγωνιστικότητά τους πρακτική) της τάσης συνύπαρξης με το κεφάλαιο (με τις διάφορες μορφές της - ανοικτά αστική, σοσιαλδημοκρατική, κομμουνιστικού ρεφορμισμού, κινηματικού κατακερματισμού) έχει μετατρέψει αυτό το μόρφωμα, που ξεκίνησε ως έκφραση των τάσεων ρήξης με την αστική τάξη πραγμάτων, **σε πολιτικό μηχανισμό εχθρικό -τόσο στη μορφή, όσο και στο περιεχόμενο- προς την εργατική πλειοψηφία**, τον έχει οδηγήσει σε ιστορική κρίση και χρεοκοπία, του έχει «χαρίσει» ένα οριστικό και μη αντιστρέψιμο διαζύγιο με τις εργατικές ανάγκες και την αυθεντική πάλη γι' αυτές. Η «βοήθεια» που προσφέρουν τα σημερινά συνδικάτα στους εργαζόμενους σχετίζεται **μόνο** με τα δευτερεύοντα χαρακτηριστικά τους, αυτά δηλαδή που είναι προϊόν της ιστορικής παράδοσης ή της ανάγκης για «επαφή» με τα ξεσπάσματα της εργατικής πάλης' όμως ακόμα και αυτά αξιοποιούνται για να περνάει το πρωτεύον, που είναι η καθήλωση στα όρια της αστικής πολιτικής.

Προφανώς αυτές οι εκτιμήσεις δε θεμελιώνονται με μια αβασάνιστη ή επιφανειακή κριτική κάποιων μεμονωμένων, λιγότερο ή περισσότερο σημαντικών πλευρών της δράσης του, ούτε με μια απλή «χαρτογράφηση» των συσχετισμών στο εσωτερικό του. Αντίθετα, θεμελιώνεται με μια βαθιά όσο και οδυνηρή ανάλυση όλων των δεδομένων που συνθέτουν τη φυσιογνωμία και την υπόσταση του «επίσημου» σ.κ. (περιεχόμενο και αιτήματα, μορφές συγκρότησης και πάλης, δρόμοι συντονισμού και αλληλεγγύης, σχέση με το κράτος και την πολιτική πάλη, εσωτερική ζωή και τρόπος λειτουργίας, πολιτική οικονομία και ιδεολογικός εφοδιασμός του κ.λπ.).

Εκείνο, λοιπόν, που απαιτούν οι καιροί δεν είναι μια πρόταση βελτιώσεων του σημερινού σ.κ., ούτε μια πρόταση καλύτερης παρέμβασης και αλλαγής των συσχετισμών στο εσωτερικό του. **Απαιτούν, αντίθετα, μια πρόταση ριζικής ανασυγκρότησης με εργατικά-απελευθερωτικά κριτήρια που θα απαντάει, ως λογική και ως πρακτική, ενιαία και ταυτόχρονα και στην ανάγκη υπέρβασης του σημερινού αστικοποιημένου συνδικαλισμού (και εδώ δεν εννοούμε μόνο το σ.κ.) και στην ανάγκη ανταπόκρισης στις σύγχρονες απαιτήσεις της κοινωνικοταξικής αντιπαράθεσης.** Απαιτούν μια πρόταση: ανασύστασης-επανεξόρμησης της εργατικής τάξης χειραφέτησης από το κεφάλαιο στο πεδίο της διεκδικητικής πάλης (και όχι μόνο) «ανακάλυψης» εκ νέου εννοιών όπως εργατικές ανάγκες και δικαιώματα, ταξική αντιπαλότητα, συλλογική αγωνιστική δράση, εργατική πολιτική - «επιστροφής» στη βάση, στην κίνηση της βασικής αντίθεσης κεφαλαίου-εργασίας (όπως άλλωστε κάνει και το κεφάλαιο) προκειμένου να βρεθούν οι «ρίζες» μιας

τέτοιας αναγέννησης- «γεφύρωσης» της θεωρίας με την πράξη, του σήμερα με το αύριο, των πρωτοπόρων αποσπασμάτων με το σύνολο της τάξης. Απαιτούν, δηλαδή, μια πρόταση συνολική, για όλα τα δεδομένα που συνθέτουν την έννοια και την πρακτική του εργατικού συνδικαλισμού, και η οποία δεν εξαντλείται στο «έξω από τα συνδικάτα» ή στο «να φτιάξουμε κόκκινα συνδικάτα», όπως της καταλογίζουν αρκετοί. Μια τέτοια πρόταση φιλοδοξεί να είναι η λογική μας για το Νέο Εργατικό Κίνημα.

Χωρίς μια τέτοια πρόταση είναι αδύνατη η αποτελεσματική αναμέτρηση με τη συντηρητική πολιτική και την εξουσία του κεφαλαίου. Αλλά όχι μόνο αυτό. Χωρίς τη σαφή διατύπωση και προβολή μιας τέτοιας αντίληψης, χωρίς την ανταγωνιστική παρουσία της (κυρίως ως περιεχομένου, αλλά και ως μορφής και πρακτικής) όπου υπάρχουν εργάτες, χωρίς δείγματα γραφής της είναι επίσης αδύνατη η ουσιαστική παρέμβαση ακόμα και «μέσα» στους θεσμούς και τις λειτουργίες του «επίσημου» σ.κ. ή η συμμετοχή στις «κοινοβουλευτικές» διαδικασίες του (εκλογές κλπ.).

Εξάλλου, και αυτή η παρέμβαση «εντός των τειχών» του αστικοποιημένου συνδικαλισμού δεν πρέπει να γίνεται φετίχ και να αγνοεί δύο πολύ βασικές παραμέτρους:

Πρώτο, ότι συχνά το ενάντια, σ' αντίθεση ή και έξω από το «επίσημο» σ.κ. σημαίνει ή και αποτελεί προϋπόθεση για το «μέσα» στους εργάτες και τις αγωνιστικές τους διαθέσεις, σημαίνει καλύτερη επικοινωνία και όχι ξέκομμα από την εργατική πλειοψηφία (που ούτως ή άλλως, ειδικά στον ιδιωτικό τομέα, είναι έξω από τα σημερινά συνδικάτα), σημαίνει ευνοϊκότερο έδαφος συνάντησης με τις πιο αυθεντικές και ριζοσπαστικές εργατικές τάσεις. Δεν-είναι λίγες οι εμπειρίες μας που αποδεικνύουν αυτή την αλήθεια: υγεία, μηχανικοί, τράπεζες, ΟΤΑ κλπ.

Δεύτερο, ότι η μάχη για την αλλαγή των συσχετισμών προς όφελος της ρήξης με την κοινωνία της εκμετάλλευσης δεν κρίνεται στους συσχετισμούς εντός του σημερινού σ.κ. ή εντός του αστικού κοινοβουλίου' κρίνεται πάνω απ' όλα στις εργατικές συνειδήσεις, στην αγωνιστική συμπεριφορά και πρακτική των εργαζομένων, στη στάση τους τις στιγμές της πάλης αλλά και της αγωνιστικής «νηνεμίας», εντός και εκτός των χώρων εργασίας. Άλλωστε, αυτοί οι συσχετισμοί δεν είναι συσχετισμοί από καρέκλες σε Δ.Σ., αλλά συσχετισμοί αντιλήψεων, τελικά συσχετισμοί ανάμεσα στις τάσεις χειραφέτησης από το κεφάλαιο και υποταγής σ' αυτό που διαπερνούν όλο τον κόσμο της μισθωτής εργασίας και τα συνδικαλιστικά-πολιτικά μορφώματά του. Και εδώ τα παραδείγματα είναι πολύ χαρακτηριστικά: πόση αξία, για παράδειγμα, έχουν κάποιες περισσότερες έδρες της Αριστεράς στις εκλογές του Σκαραμαγκά ή του ΟΤΕ, όταν οι εργαζόμενοι εκεί ψηφίζουν υπέρ των κυβερνητικών μέτρων ή αγοράζουν σε συντριπτικό ποσοστό μετοχές; Τι αντίκρισμα θα είχαν κάποιες περισσότερες έδρες μας στους λογιστές, αν οι εργαζόμενοι εκεί δεν αμφισβητούν ούτε σε μια κεραία την ουσία και τη φιλοσοφία του φορολογικού συστήματος και τι αποτελεσματικότητα θα είχε η απόλυτη πλειοψηφία μας σε μια πενταμελή γιατρών κάποιου νοσοκομείου αν δεν μπορούσε να συγκρουσθεί με τη λογική της ανάθεσης και της πάλης δι' αντιπροσώπων;

Απ' αυτές τις τοποθετήσεις **προκύπτουν όμως και νέα ερωτήματα**: Τι σημαίνουν όλα αυτά σ' ό,τι αφορά το σημερινό σ.κ. και τη σχέση του Νέου Εργατικού Κινήματος μαζί του; Μήπως η εκτίμηση για την ιστορική κρίση και χρεοκοπία του για τον εκφυλισμό και την ανοιχτή αστική μεταμόρφωση του σημαίνουν την αγνόησή του, το σνομπάρισμα της δράσης του και μια «ελαφρά τη καρδία» -συχνά μάλιστα με άλλοθι «αριστερές» κριτικές εναντίον του- αποχή από τις δραστηριότητές του; Μήπως οδηγεί σε μια πρόβλεψη για οριστική διάλυσή του ή σε ένα συμπέρασμα που βλέπει το Νέο Εργατικό Κίνημα να διαμορφώνεται ξαφνικά, με παρθενογένεση, «χημικώς καθαρό» και πλήρως απαλλαγμένο από τη «σκουριά» του παλιού;

Τίποτα απ' όλα αυτά δεν ισχύει στην πραγματικότητα.

Κατ' αρχήν, δεν μπορεί σήμερα να μιλήσει για διάλυση του «επίσημου» σ.κ., και μάλιστα πλήρη. Γιατί, είναι βέβαια φανερό ότι η πλειοψηφία των εργαζομένων είναι μακριά από τα συνδικάτα και ότι το «επίσημο» σ.κ. εγκαταλείπει ακόμα και τις μάχες οπισθοφυλακών, το πεδίο του μαχητικού ρεφορμισμού και της υπεράσπισης των «κεκτημένων» (πχ Σκαραμαγκάς, ΕΑΣ σήμερα, εθνική συμφωνία Γερμανίας) ωστόσο, την ίδια ακριβώς στιγμή ο ιδεολογικός και χειραγωγητικός του ρόλος

αναβαθμίζεται (π.χ. ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, ΚΕΜΕΤΕ-ΟΛΜΕ, συζητήσεις ΓΣΕΕ, Υπ. Δημόσιας Τάξης για απαγόρευση απεργιών στο Κέντρο της Αθήνας), η προσπάθεια της άρχουσας τάξης να διοχετεύονται (άρα να «ψαλιδίζονται» καλύτερα) οι όποιες αγωνιστικές εργατικές διαθέσεις ή εκρήξεις μέσω αυτού (π.χ. Γαλλία, Δεκέμβρης '95 - ταχτική Δ.Σ. ΕΙΝΑΠ στους πρόσφατους αγώνες - ΕΑΣ - ΟΜΕ/ΟΤΕ) ενισχύεται, ενώ δεν είναι λίγες οι αναμετρήσεις (π.χ. ΕΑΣ, VW, Σκαρμαγκάς, Ναυπηγεία Ελευσίνας, ΙΝΤΡΑΚΟΜ) όπου η «ευπιστία» των εργαζομένων απέναντί του (στην ουσία απέναντι στην τάση συνδιαλλαγής που υπάρχει και στους ίδιους) δείχνει σημαντικότητα. Δεν οδεύουμε, συνεπώς, σε μια διάλυση αλλά σε ένα «συνδικαλισμό» τύπου Πρωτοπαπά, ΙΝΕ-ΓΣΕΕ, σωματείου ΙΝΤΡΑΚΟΜ ή ΤΙΤΑΝ, Ιαπωνίας ή IG Metal.

*Ύστερα, είναι αδύνατο να μιλήσεις για ένα Νέο Εργατικό Κίνημα υποβιβάζοντας μια αναμφισβήτητη αλήθεια: **ότι η διαμόρφωσή του θα είναι μια πορεία συνύπαρξης και αντιπαλότητας, ενότητας και αντιπαράθεσης του παλιού με το νέο, της τάσης απεγκλωβισμού από την αστική κυριαρχία με την τάση συμβιβασμού προς αυτήν.*** Αυτή η ενότητα και αντιπαράθεση δεν αφορά μόνο ή κυρίως τις μορφές ή τα όργανα του σ.κ. "αφορά το σύνολο των χαρακτηριστικών του. Στην ουσία πρόκειται για μια ασταθή ισορροπία, για μια διαρκή μάχη για την ηγεμονία. Η πρότασή μας για ένα Νέο Εργατικό Κίνημα και η πρακτική που τη συνοδεύει φιλοδοξεί να οδηγήσει σε μια επικράτηση-ηγεμονία στο πεδίο της κοινωνικής-αγωνιστικής πρακτικής των τάσεων και συμπεριφορών που «χρωματίζονται» ριζοσπαστικά, αντικαπιταλιστικά, απελευθερωτικά. Αυτή η θέση, όμως, είναι ημιτελής αν δε συμβαδίζει με μια άλλη που λέει ότι: προϋπόθεση γι' αυτή την επικράτηση-ηγεμονία της λογικής του Νέου Εργατικού Κινήματος είναι η οργάνωση σε κάθε περίπτωση της αυτοτελούς κινηματικής, πολιτικής, ιδεολογικής παρουσίας της, η αδιαπραγμάτευτη εξασφάλιση αυτής της ανεξάρτητης-ανταγωνιστικής παρουσίας, η οποία προφανώς θα βαδίζει παράλληλα με την αλληλοδιαπλοκή, συγχώνευση, συμβίωση αλληλοεπηρεασμό με στοιχεία του «παλιού», του ρεφορμιστικού και αστικοποιημένου συνδικαλισμού, των συμβιβαστικών τάσεων της εργατικής συνείδησης, του κινηματικού κατακερματισμού κ.λπ.

Αυτή η λογική βεβαίως συνδέεται με αρκετά πολύ πρακτικά αλλά και πολύ σημαντικά ερωτήματα, που αξίζει να τα αντιμετωπίσουμε «κατά πρόσωπο» και να τα συζητήσουμε ευθέως: Τι στάση κρατάμε απέναντι στους αγώνες του «επίσημου» σ.κ. (απεργίες ΓΣΕΕ, πρωτοβουλίες σωματείων που ελέγχει το ΚΚΕ, δραστηριότητες ομοσπονδιών κ.λπ.); Ποια πρέπει να είναι η σχέση μας με την ΕΣΑΚ; Τι κάνουμε σε σωματεία διαταξικά, όπου υπάρχουν μαζί εργαζόμενοι και αφεντικά (π.χ. ΤΕΕ, ΙΣΑ, οικοδόμοι); Πώς παρεμβαίνουμε στις εκλογικές αναμετρήσεις ή σε συνέδρια δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων οργανώσεων; Πώς λειτουργούμε σε Δ.Σ. που συμμετέχουμε, σε συνελεύσεις σωματείων, σε άλλα όργανα; Τι στάση κρατάμε όταν υπάρχουν αγωνιστικές εργατικές διαθέσεις αλλά το «επίσημο» σ.κ. πνίγει την πρακτική έκφρασή τους, τι διεξόδους δίνουμε; Τι σχέση έχουμε με σχετικά αυθόρμητα ξεσπάσματα της εργατικής πάλης; Πώς, πού, πότε, με τι κριτήρια οργανώνουμε με ανεξάρτητες μορφές-ενέργειες τη διεκδικητική πάλη των εργαζομένων; Υπάρχουν περιπτώσεις που πρέπει να πρωτοστατήσουμε σε ίδρυση νέων σωματείων; Θα μπορούσαμε να συνεχίσουμε και με άλλα παρεμφερή ερωτήματα. Ωστόσο, το σημαντικό δεν είναι μια πλήρης απαρίθμησή τους, αλλά μια μάχιμη και αποτελεσματική λογική πρακτικής αντιμετώπισής τους, μια λογική που θα διαπερνά σαν κόκκινη κλωστή τη στάση των μεμονωμένων αγωνιστών ή των συλλογικοτήτων που δρουν με βάση την αντίληψη του Νέου Εργατικού Κινήματος.

Μια τέτοια λογική δεν κλείνεται προφανώς σε σχηματοποιήσεις, δεν μπορεί ν' απαντάει απόλυτα «έξω» από το σημερινό σ.κ. ή μέσα σ' αυτό για μια «αλλαγή των συσχετισμών σε ταξική κατεύθυνση». Πρέπει να συνδυάζει το «εντός» με το «εκτός» και «εναντίον», με αδιαπραγμάτευτο όρο πάντα την αυτοτελή παρουσία της τάσης του Νέου Εργατικού Κινήματος, τη διαμόρφωση προϋποθέσεων για το προχώρημά της στις εργατικές συνειδήσεις, την εξασφάλιση δρόμων μαζικής και απ' ευθείας επικοινωνίας της μ' αυτές. Τι σημαίνει αυτό πιο πρακτικά; Ας καταγράψουμε εδώ κάποιες εμπειρίες μας, που δίνουν ορισμένες ιδέες: σημαίνει διαμόρφωση νέων συλλογικοτήτων της οικονομικής πάλης (π.χ. μισθωτοί μηχανικοί, ειδικευόμενοι γιατροί, ανασύσταση συλλόγου εργαζομένων στα φροντιστήρια)' σημαίνει αυτοτελείς πρωτοβουλίες (Πρωτομαγιά, Κέντρα Ανεξάρτητης Εργατικής Παρέμβασης, Προϋπολογισμός, Επιτροπή Αλληλεγγύης στους Φυλακισμένους της ΕΑΣ)' σημαίνει χωρίς αμφιβολία, παρέμβαση μέσα στις μαζικές διαδικασίες (συνελεύσεις κ.λπ.) του «επίσημου» σ.κ. και άλλων εργατικών συλλογικοτήτων με τη λογική της «διαχείρισης» του

αγώνα από τους ίδιους τους εργαζόμενους και εκλεγμένες Απεργιακές Επιτροπές (π.χ. ΟΤΑ, υγεία)' σημαίνει κινήσεις ή συνδέσμους αγώνα των εργαζομένων ενός χώρου, που μπορεί να καλύπτονται ή και όχι από το «επίσημο» σ.κ. (π.χ. βιβλιοπωλείο Πρωτοπορία, Τράπεζα Ελλάδας, εργοτάξια Μετρό) σημαίνει κάποτε αυτοτελή μπλοκ σε δραστηριότητες του «επίσημου» σ.κ., σημαίνει πολιτικό και οργανωτικό διαχωρισμό από ενέργειες-στάσεις υπόκλισης στην αστική λογική. Ας αναπτύξουμε, λοιπόν, παραπέρα αυτή την εμπειρία, ας καταφέρουμε να δρούμε στο όνομα του Νέου Εργατικού Κινήματος συνυπάρχοντας αλλά και ανταγωνιζόμενοι το «παλιό» σ.κ., χωρίς να φοβόμαστε ή να απολυτοποιούμε ούτε το «εκτός» και το «εναντίον» ούτε το «εντός».

Μιλάμε συχνά για ενότητα και αντιπαράθεση, συνύπαρξη και ανταγωνισμό και αυτό πολλές φορές ακούγεται σαν εφεύρημα, σαν τρικ για να δικαιολογήσει ή να καλύψει μια αντιφατική μεσοβέζικη, «αλλοπρόσαλλη» και «ανερμάτιστη» γραμμή. Δεν είναι έτσι όμως. Αυτή η συνύπαρξη και αντιπαλότητα έχει τη βάση, της όχι μόνο στον τρόπο κίνησης της κοινωνίας και της ιστορίας γενικά, αλλά και στο ίδιο το «είναι», την κοινωνική υπόσταση - συγκρότηση - συμπεριφορά της εργατικής τάξης. Αναλυτικότερα γι' αυτό το θέμα μιλούσαμε στο «Σκελετό Θέσεων», περιγράφοντας την ουσία και το περιεχόμενο (στον οικονομικό και τον πολιτικό αγώνα) των τάσεων χειραφέτησης από το κεφάλαιο και των τάσεων συνδιαλλαγής μ' αυτό.

Εδώ χρειάζεται, ίσως, να υπογραμμίσουμε μια πλευρά επιπλέον. Αυτή η «συγκατοίκηση» των δύο τάσεων δε σημαίνει ότι το «είναι» της εργατικής τάξης είναι εξ ορισμού αντικαπιταλιστικό-επαναστατικό, ενώ η συνείδησή της είναι εξαρτημένη από την αστική τάξη. Αν ήταν έτσι, τότε το πρόβλημα θα εντοπιζόταν απλά στην πολιτική συνείδηση-εκπροσώπηση του κόσμου της μισθωτής εργασίας, στην άρση δηλαδή του χάσματος ανάμεσα στη ριζοσπαστική αντικειμενική του θέση και τη συμβιβαστική πολιτική του συμπεριφορά (αυτό ακριβώς υποστηρίζει το παραδοσιακό Κ.κ.). Εμείς, αντίθετα υποστηρίζουμε ότι **και οι δυο τάσεις «συνευρίσκονται» και διασχίζουν τόσο το «είναι» όσο και τη συνείδηση της εργατικής τάξης, τόσο τον οικονομικό-διεκδικητικό αγώνα όσο και τον πολιτικό, τόσο τις στιγμές αγωνιστικής δραστηριότητας όσο και εκείνες της άπνοιας, τόσο τα πολιτικά και συνδικαλιστικά μορφώματα εργατικής κοινωνικής αναφοράς όσο και τον κόσμο της μισθωτής εργασίας που είναι έξω απ' αυτά.**

Έτσι, φιλοδοξία του Νέου Εργατικού Κινήματος είναι να φέρει στο προσκήνιο δυναμικά και με δυνατότητα ηγεμονίας την πολιτική έκφραση-συμπεριφορά που αντικατοπτρίζει τις ρηξιακές τάσεις του εργατικού «είναι», να τους δώσει σάρκα και οστά στις άμεσες και απώτερες κοινωνικοταξικές αναμετρήσεις, να τις αναπτύξει και να τις μετασχηματίσει ποιοτικά ως το επίπεδο μιας εφ' όλης της ύλης συνειδητής αντιπαράθεσης με το κεφάλαιο. Και ακόμα, να τις φέρει στο προσκήνιο **όχι μόνο με τα «χρώματα» της αντίστασης στην επιδείνωση της εργατικής θέσης που φέρνουν οι αντιδραστικές επιλογές των κυβερνήσεων, της Ε.Ε., της εργοδοσίας, αλλά και με τα «χρώματα» των νέων δυνατοτήτων, της νέας απαιτητικότητας, των νέων απελευθερωτικών αναγκών και οριζόντων που γεννούν στους εργαζόμενους οι γενικότερες κοινωνικές, πολιτισμικές, επιστημονικές κλπ. αλλαγές.**

Δ. Πολιτική και ενότητα στο Νέο Εργατικό Κίνημα

Αναζητούμε, λοιπόν, τα χαρακτηριστικά και τις προϋποθέσεις ενός Νέου Εργατικού Κινήματος και όχι μιας βελτιωμένης εκδοχής του σημερινού σ.κ.

Αυτή μας η προσπάθεια **στηρίζεται και στηρίζει, τροφοδοτείται και τροφοδοτεί τη λογική του Αριστερού Ριζοσπαστικού Μετώπου γενικά και ειδικότερα τον άμεσο πολιτικό στόχο που έχουμε διατυπώσει: τη διαμόρφωση ενός έστω μειοψηφικού, αλλά αισθητού αριστερού ριζοσπαστικού πολιτικού ρεύματος με εργατικά χαρακτηριστικά, που θα αντιμάχεται την αστική πολιτική και κυριαρχία, θα οριοθετείται από τις εφεδρείες και τα αναχώματά τους, θα καθυστερεί, θα δημιουργεί ρήγματα, θα βάζει φραγμό σε καίριες επιλογές της συντηρητικής πολιτικής, του κεφαλαίου και της ΕΟΚ, θα συμβάλλει στην ανατροπή από τα κάτω των κυβερνήσεων που προωθούν αυτή την πολιτική, θα φέρνει στο προσκήνιο (με ποικίλους βαθμούς συνειδητότητας) την ανάγκη της αντικαπιταλιστικής ανατροπής.**

Πώς, όμως, θα γίνεται αυτή η αλληλοτροφοδότηση; Με τον παραδοσιακό, λαθεμένο και χρεοκοπημένο τρόπο, σύμφωνα με τον οποίο «το κόμμα κάνει την πολιτική πάλη και τα συνδικάτα τον οικονομικό αγώνα»; **Ως NAP, ήδη από την 3η Συνδιάσκεψη, έχουμε απορρίψει αυτό τον τρόπο** και υποστηρίζουμε ότι θεμέλιο του Αριστερού Ριζοσπαστικού Μετώπου είναι η πολιτική πάλη για τα κοινωνικοοικονομικά προβλήματα, τις ανάγκες και τα δικαιώματα των εργαζομένων και η μετεξέλιξη-σύνδεσή της με το συνολικό πολιτικό κίνημα που έχει ως πυρήνα του τη σταθερή βελτίωση της θέσης τους, τη συνεχή αλλαγή της σχέσης Κεφαλαίουεργασίας (η οποία παραμένει πάντως εκμεταλλευτική) προς όφελος της δεύτερης με ρήξεις στο αστικό καθεστώς και την ανατροπή της καπιταλιστικής κυριαρχίας και αυτής της εκμεταλλευτικής σχέσης.

Υποστηρίζουμε επίσης ότι ο πολιτικός αγώνας για τις ανάγκες και τα δικαιώματα δεν είναι απλώς η αφετηρία, αλλά και το ανώτερο «σημείο επιστροφής» στην προσπάθειά μας να αναδείξουμε την αναγκαιότητα της αντικαπιταλιστικής ανατροπής. Ότι, δηλαδή, ο αγώνας για τα προβλήματα είναι το επίκεντρο και όχι το προοίμιο της πολιτικής μας δράσης, η βασική κατεύθυνση και όχι η προϋπόθεση της πολιτικοποίησης.

Αυτή η τοποθέτηση συνδέεται με την αντίληψή μας για τον οικονομικό και πολιτικό αγώνα, το χαρακτήρα και τη σημασία τους, όπως αναπτύχθηκε διεξοδικότερα στην 3η Συνδιάσκεψη του NAP και το «Σκελετό Θέσεων». Εδώ δε θα επαναλάβουμε αυτές τις απόψεις. Απλώς θα υπογραμμίσουμε ότι, μιλώντας για **οικονομικό αγώνα**, εννοούμε αυτόν που αφορά άμεσα, επιμέρους διεκδικητικά αιτήματα, όποια θέματα και αν καλύπτουν (οικονομικά, καθεστώς εργασίας, δημοκρατικές ελευθερίες, ιδιωτικοποιήσεις, περιβάλλον, υγεία-ασφάλιση, παιδεία κ.λπ.). **Ενώ ως πολιτικό αγώνα** δεν εννοούμε την πολιτική δραστηριότητα του κόμματος ή του μετώπου, ούτε την πολιτικοποίηση της πάλης γενικά και το «χρωματισμό» της με αιχμές κατά της ΕΟΚ, της κυβέρνησης, του κεφαλαίου κ.λπ., αλλά αυτόν τον αγώνα που υπερβαίνει τα όρια του μεμονωμένου χώρου ή αιτήματος, συγκρούεται με τον πυρήνα και το σύνολο της αστικής τάξης πραγμάτων (κράτος, κόμματα, θεσμοί, κεφάλαιο, υπερεθνικοί οργανισμοί, ιδεολογήματα κ.λπ.) και διεκδικεί μέτρα με γενική ισχύ και λογική ρήξης με τις εκμεταλλευτικές κοινωνικές σχέσεις. Απ' αυτή την άποψη, ο πολιτικός αγώνας συνδέεται με τον αγώνα για την αλλαγή των συσχετισμών ανάμεσα στο περιεχόμενο και τα «όργανα» της αστικής και της εργατικής πολιτικής, με την πάλη για την αλλαγή των σχέσεων εξουσίας.

Επιχειρούμε, συνεπώς, να δώσουμε ταυτόχρονα και **μια νέου τύπου απάντηση και για τη σχέση πρωτοπορίας-τάξης και για το «ποιος παράγει και ασκεί πολιτική;»**. Πρόκειται από μια απάντηση που οριοθετείται και από την παραδοσιακή αριστερή αντίληψη σύμφωνα με την οποία πολιτική παράγει και ασκεί μόνο το Κομμουνιστικό Κόμμα ή έστω τα πολιτικά μέτωπα που συμμετέχει, αλλά και από τη φαινομενικά αντιδιαμετρική της, σύμφωνα με την οποία οι επαναστατικές πρωτοπορίες δεν έχουν κανένα (ή έστω μηδαμινό) ρόλο και η πολιτική πάλη είναι γενικώς «υπόθεση των αγώνων μας» ή «των ίδιων των εργαζομένων και των νέων». Πρόκειται ακόμα για μια απάντηση που δε δίνει το «χρίσμα» της επαναστατικής πρωτοπορίας κατ' αποκλειστικότητα στο Κόμμα, αλλά εντάσσει σ' αυτήν (με σχετικά διακριτούς όσο και διαπλεκόμενους βέβαια ρόλους) και το επαναστατικό εργατικό κόμμα (ή κόμματα ή οργανώσεις) και το αριστερό αντικαπιταλιστικό μέτωπο και τα αριστερά ριζοσπαστικά αποσπάσματα της εργατικής τάξης (μονιμότερα, όπως οι αριστερές συσπειρώσεις, ή προσωρινότερα, όπως ένας αγώνας που μετασχηματίζεται ποιοτικά).

Όσο σημαντικές είναι αυτές οι αναφορές -που δίνουν το ευρύτερο πλαίσιο στο οποίο κινείται η πρότασή μας για το Νέο Εργατικό Κίνημα-, εξίσου σημαντικό είναι και ένα άλλο πρόβλημα, αυτό της **εργατικής ενότητας**. Από μια άποψη το πρόβλημα της εργατικής ενότητας, της συλλογικής συσπείρωσης και δράσης του κόσμου της μισθωτής εργασίας και εκμετάλλευσης (στην οικονομική και πολιτική πάλη) αποτελεί ένα από τα στρατηγικά ζητούμενα (και γιατί όχι, το ζητούμενο) του **Νέου Εργατικού Κινήματος**.

Το πρόβλημα αυτό αποκτά σήμερα ιδιαίτερη σημασία. **Πρώτον**, γιατί οι όροι εργασίας και ζωής των διαφόρων τμημάτων της εργατικής τάξης έχουν διαφοροποιηθεί δραματικά. Ο κατακερματισμός και η εξατομίκευση έχουν φτάσει στα ύψη, οι αντιπαραθέσεις ανάμεσα σε τμήματα της εργατικής τάξης το ίδιο (ντόπιοι - μετανάστες, ΑΕΙ-ΤΕΙ, εργοστάσια που κλείνουν κ.λπ.). Άρα, οι κοινωνικές βάσεις για μια άμεση ενότητα, για μια προφανή και αυτονόητη κοινή δράση - συλλογική παράταξη απέναντι στο

κεφάλαιο (στις οποίες στηρίχτηκε ως τώρα το συνδικαλιστικό κίνημα) υπονομεύονται. **Δεύτερο**, γιατί και η ίδια η παρέμβαση – δικτύωση του κ.κ. και της σοσιαλδημοκρατίας έχει εξασθενήσει, άρα και οι «οργανωτίστικοι - πολιτικίστικοι» όροι ενοποίησης - πολιτικοποίησης έχουν αποψιλωθεί.

Πιστεύουμε, συνεπώς, πως η νέα εργατική ενότητα θάνατι ενότητα όχι ομοιόμορφων, αλλά διαφοροποιημένων και ποικιλόμορφων εργατικών αποσπασμάτων' θα στηρίζεται στα πιο κομβικά - στρατηγικά χαρακτηριστικά που ενοποιούν την εργατική τάξη και την αντιπαραθέτουν στο κεφάλαιο (σχέση με μέσα παραγωγής, μισθωτή εργασία, θέση στον καταμερισμό εργασίας κ.λπ.). Θα διαμορφώνεται με τη συγκλίνουσα και αλληλεπιδρώσα πορεία αυτών των αποσπασμάτων και όχι με την ταυτόσημη διαδρομή τους. Θα έχει ως βάση περισσότερο κάποια πιο μακροπρόθεσμα και πολιτικά αιτήματα, παρά κάποιους άμεσους διεκδικητικούς στόχους. Θα οικοδομείται-κυρίως γύρω από κεντρικά μέτωπα και αναμετρήσεις της ταξικής πάλης και λιγότερο γύρω από κάποια επιμέρους αιτήματα ή συγκρούσεις αιχμής. Θα έχει βαθύτερο πολιτικό χρώμα και χαρακτηριστικά, μόνο που αυτό θα αναδεικνύεται αυθεντικά, από την ίδια την κίνηση της τάξης και των πρωτοπόρων-τμημάτων της και όχι από την «από τα πάνω» δράση των κομμάτων.

Βεβαίως όλα αυτά αποτελούν με σχετικά γενική θέση. Χωρίς όμως αυτήν, είναι δύσκολα να απαντήσουμε σε πολλά απλά και καθημερινά προβλήματα (τα οποία πρέπει να τεθούν στη Σ/ψη ζωντανά και διεισδυτικά), όπως «πώς να ενώσεις τους εργάτες ενός χώρου, όταν όλοι αμείβονται με διαφορετικό μισθό;», «πώς θα υπερβείς τους διαφορετικούς ρόλους στην παραγωγή και θα φέρεις όλους τους εργάτες στο ίδιο στρατόπεδο;», «πώς θα ενοποιηθούν οι ειδικευόμενοι, Π.χ., γιατροί με τους ειδικευμένους, οι εποχιακοί-συμβασιούχοι των ΟΤΑ με τους μόνιμους, οι Έλληνες με τους μετανάστες, οι ανειδίκευτοι με τους πιο μορφωμένους;», «πώς θα συσπειρώσεις εργάτες που δουλεύουν απομονωμένοι, κατακερματισμένοι;», «πώς θα ενταχθούν οι άνεργοι και οι εργασιακά περιπλανώμενοι στον κορμό του εργατικού κινήματος;» κ.λπ.

Με μια τέτοια οπτική αντιμετωπίζουμε και το ζήτημα των λεγόμενων «παλιών» και «νέων» τμημάτων της εργατικής τάξης. Είναι βέβαια σαφές ότι κανένας από τους όρους που χρησιμοποιούνται ως τώρα («νέα»-«παλιά», «δυναμικά»-«παραδοσιακά»-«κατερχόμενα» κ.λπ.) δεν καλύπτει πλήρως το ζήτημα, Εξάλλου η πραγματική «εικόνα» της εργατικής τάξης (ειδικά στην Ελλάδα) είναι πιο πολύπλοκη, δεν περιγράφεται εύκολα και απλοϊκά με γενικά σχήματα πολύ περισσότερο όταν και η εικόνα της καπιταλιστικής παραγωγής είναι πιο σύνθετη, οι διαχωρισμοί πιο περίπλοκοι, η ένοια μιας δυναμικής ή σύγχρονης επιχείρησης δεν ταυτίζεται κατ' ανάγκη με τις νέες τεχνολογίες.

Εξίσου σαφές πρέπει επίσης να είναι ότι, τουλάχιστον για μας, αυτή η συζήτηση γίνεται με ένα στόχο και μια οριοθέτηση: **Ο στόχος της είναι να συγκεντρωθεί η προσοχή μας σ' εκείνα τα εργατικά τμήματα που βρίσκονται στην «καρδιά» της καπιταλιστικής παραγωγής και οικονομίας, σ' εκείνα που μπορούν ν' αγγίξουν πιο πλούσια όλο το βάθος της αντικαπιταλιστικής απαιτητικότητας και της κομμουνιστικής απελευθέρωσης και όχι μόνο την ανάγκη αντίστασης για τη μη επιδείνωση της εργατικής θέσης, σ' αυτά, εν τέλει, που μπορούν να ενώσουν όλη την εργατική τάξη, να είναι «πρωταγωνιστές» στην αντικαπιταλιστική και επαναστατική πάλη και για την επιβίωση και για τη ζωή, και για την αντίσταση και για την απελευθέρωση, και για την υπεράσπιση και για την απαίτηση (αυτές οι δυνατότητές τους έχουν φανεί και ιστορικά). Η οριοθέτηση αφορά τις λογικές που αντιμετωπίζουν εκλεκτικίστικα την εργατική τάξη, που αποθεώνουν, κάποια τμήματά της, που υποτιμούν στην πράξη όχι μόνο κάποια άλλα, αλλά το καίριο ζητούμενο, που είναι η ενότητα όλης της τάξης απέναντι στο κεφάλαιο. Και ακόμα: Ο στόχος και το ζητούμενο της άποψής μας είναι το πώς θα ενοποιηθούν σε μια ενιαία αντικαπιταλιστική «κοίτη», πώς θα συγχωνευθούν τα προωθητικά και ριζοσπαστικά στοιχεία των μεν και των δε, πώς θα αναδειχτούν οι παράγοντες ρεφορμιστικής ενσωμάτωσής τους και πως θα φανεί στην πράξη ένας συνεκτικός και ενιαίος ανατρεπτικός ιστός. Ενώ, ταυτόχρονα, η διαφοροποίηση αφορά και τις λογικές που συνδέουν μονοσήμαντα τα «νέα» τμήματα με την επιστήμη και τη γνώση.**

Συνοψίζοντας ορισμένες από τις πλευρές της αντίληψής μας που ήδη αναφέρθηκαν, μπορούμε να πούμε ότι **το Νέο Εργατικό Κίνημα είναι μια πρόταση διαχωρισμού και ενότητας, συ-**

νύπαρξης και ανταγωνισμού. Είναι μια πρόταση ενότητας: της εργατικής τάξης στη βάση με ριζοσπαστικό-απελευθερωτικό περιεχόμενο, των πρωτοπόρων και με ποικίλο βαθμό συνειδητότητας αποσπασμάτων της μεταξύ τους, αυτών των αποσπασμάτων με την ίδια την τάξη, της οικονομικής με την πολιτική και ιδεολογική πάλη, των διαφορετικών και αποσπασματικά εκδηλούμενων αγώνων της, του εθνικού με το διεθνικό, των διαφόρων τμημάτων της τάξης, του σήμερα με το αύριο, της αντίστασης με την ανατροπή κ.λπ. Ταυτόχρονα είναι και μια πρόταση διαχωρισμού (πρωτίστως πολιτικού και ιδεολογικού, αλλά και οργανωτικού) ενός αισθητού μειοψηφικού πόλου μέσα στο εργατικό κίνημα (όχι εξ ορισμού μέσα στο υπάρχον σ.κ.) που θα κινείται και θα δρα με βάση τη λογική του Νέου Εργατικού Κινήματος, μια πρόταση αυτοτέλειας-ανεξαρτησίας προς την κυρίαρχη αστική πολιτική και τους κάθε λογής θεσμούς της, μια πρόταση ανταγωνιστικής παρουσίας προς το κεφάλαιο αλλά και προς το υπάρχον σ.κ. (γι' αυτό έγιναν ήδη αναφορές). Μιλάμε, συνεπώς, για μια πρόταση και διαχωρισμού και ενότητας, όχι μόνο διαχωρισμού, ούτε μόνο ενότητας' και προπάντων για μια πρόταση που δε βλέπει αυτή την ενότητα να οικοδομείται μέσα ή δια μέσου του σημερινού σ.κ.

Ε. Πού θα κριθεί η διαμόρφωση του Νέου Εργατικού Κινήματος

Με βάση τα παραπάνω, η προσπάθεια για τη διαμόρφωση του Νέου Εργατικού Κινήματος θα κριθεί σε ορισμένα κεντρικά πεδία-μέτωπα και στο αν και κατά πόσο θα γίνουν σε όλα αυτά συνολικά και αλληλοδιαπλεκόμενα βήματα. Έτσι ξεχωρίζουν:

α. Το περιεχόμενο - οι στόχοι πάλης - τα διεκδικητικά αιτήματα

Πρόκειται ίσως για το πιο σπουδαίο ζήτημα, μιας και **συμπυκνώνει το αναγκαίο νέο περιεχόμενο του εργατικού κινήματος και τις αιχμές του, τους δρόμους μέσα από τους οποίους αυτό το περιεχόμενο «επικοινωνεί» με την εργατική πλειοψηφία**, γίνεται υλική δύναμη, μετασχηματίζεται σε κίνηση μαζών.

Πρωθούμε στη δράση μας αιτήματα που βρίσκονται στον αντίποδα των επιλογών του κεφαλαίου, της ΕΟΚ και της κυβέρνησης, που συνδυάζουν την αντίσταση στον κοινωνικό πόλεμο(μη επιδείνωση), την απαίτηση για αλλαγή στη σχέση εκμετάλλευσης (βελτίωση της θέσης της εργατικής τάξης κοινωνικά και πολιτικά), το κριτήριο της ρήξης και της ανατροπής (σε επιμέρους ή κεντρικά προβλήματα, σε κυβερνητικό επίπεδο, στο πεδίο της αστικής κυριαρχίας συνολικά), -τη διεθνιστική οπτική και τον κομμουνιστικό ορίζοντα (απελευθέρωση από τη μισθωτή σκλαβιά). Σ' αυτή τη βάση δίνουμε εδώ το πολιτικό περίγραμμα, το στίγμα μιας τέτοιας πρότασης σε βασικά μέτωπα πάλης. Πρόκειται, σε κάθε περίπτωση, για ένα πολιτικό στίγμα που σφραγίζεται όχι τόσο από μια ποσοτική πλειοδοσία, αλλά από μια ριζικά διαφορετική λογική σε σχέση με αυτή του «επίσημου» σ.κ. (ακόμα και όταν προβάλλει αιτήματα που υπάρχουν και στο διεκδικητικό πλαίσιο των σημερινών συνδικάτων): Έτσι:

- **Σ' ό,τι αφορά τις οικονομικές διεκδικήσεις**, προβάλλουμε την ανάγκη για **βασικό μισθό αναγκών** που θα καλύπτει τις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής, την ανάγκη να ζει ο εργαζόμενος από ένα μισθό (χωρίς υπερωρίες, χωρίς δεύτερη εργασία και χωρίς πριμ σύνδεσης «μισθού-παραγωγικότητας» ή επιδόματα - εκτός του οικογενειακού και του χρονοεπιδόματος), την ανάγκη να καταργηθεί κάθε φόρος (έμμεσος ή άμεσος) στα εισοδήματα των μισθωτών εργαζομένων, την ανάγκη για μειώσεις στα τιμολόγια των ΔΕΚΟ και των ειδών πρώτης ανάγκης, την ανάγκη διπλασιασμού των «κοινωνικών» δαπανών του προϋπολογισμού.

- **Σ' ό,τι αφορά το καθεστώς εργασίας**, προβάλλουμε την ανάγκη για ρυθμίσεις που θα κατοχυρώνουν **το εργατικό βέτο** για κρίσιμα θέματα της παραγωγικής διαδικασίας (τι παράγεται, πώς, με τι ρυθμούς, τι σχέσεις ανάμεσα στους εργάτες και ανάμεσα στους εργάτες και τις μηχανές, τι εξοπλισμός χρησιμοποιείται, τι συνθήκες δουλειάς υπάρχουν από άποψη υγιεινής, ιεραρχία της επιχείρησης κ.λπ.). Ένα βέτο που θα στηρίζεται σε συλλογικές και αγωνιστικές μορφές δράσης και στην αντίσταση στις ατομικές μορφές διαπραγμάτευσης. Προβάλλουμε επίσης την ανάγκη κατάργησης κάθε μέτρου που κατακερματίζει τη μισθωτή εργασία, ελαστικοποιεί τις εργασιακές σχέσεις, διευκολύνει την εντατικοποίηση και την εργατική υποταγή (π.χ. ατομική κάρτα

απασχόλησης και ικανοτήτων που θεσπίστηκε πρόσφατα).

- **Σ' ό,τι αφορά το χρόνο εργασίας**, προβάλλουμε άμεσα την ανάγκη για 30-ωρο (με προοπτική ακόμα μεγαλύτερη μείωση) με αύξηση των αποδοχών, για 5 μέρες δουλειά την εβδομάδα και 6 ώρες συνεχή δουλειά τη μέρα, για κατάργηση των μορφών ελαστικής απασχόλησης, για θέσπιση ελάχιστου ορίου διαρκούς απασχόλησης, για αύξηση του χρόνου διακοπών και μείωση των ορίων συνταξιοδότησης, για πραγματική απελευθέρωση του «ελεύθερου» χρόνου από τη δυναστεία των κυρίαρχων μηχανισμών πολιτισμικής χειραγώγησης.

- **Σ' ό,τι αφορά την ανεργία**, προβάλλουμε -εκτός από όσα ήδη αναφέρθηκαν- την ανάγκη να δημιουργηθεί **ταμείο ή λογαριασμός ανεργίας** με εργοδοτικές αποκλειστικά εισφορές και φορολόγηση των καπιταλιστικών κερδών (χωρίς, δηλαδή, κανενός είδους επιβάρυνση των εργαζομένων), την απαγόρευση των απολύσεων, την πλήρη ιατροφαρμακευτική ασφαλιστική κάλυψη των ανέργων, τη χορήγηση σ' όλους τους ανέργους επιδόματος ανεργίας ίσου με το βασικό μισθό και σ' όλους τους εργαζόμενους επιχειρήσεων που κλείνουν επιδόματος ίσου με τον προηγούμενο μισθό τους, την κατάργηση όλων των επιδοτήσεων παροχών προς την εργοδοσία στο όνομα της «δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας».

- **Σ' ό,τι αφορά τις Ιδιωτικοποιήσεις**, προβάλλουμε την ανάγκη να μπει φραγμός σε κάθε μορφή (όχι μόνο στην ανοιχτή) ιδιωτικοποίησης, αλλά και σε κάθε μορφή ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων λειτουργίας των δημόσιων οργανισμών, και ακόμα την ανάγκη ριζικής ανασυγκρότησής τους με κριτήριο τις ανάγκες της κοινωνικής πλειοψηφίας.

- **Σ' ό,τι αφορά τα πεδία της αναπαραγωγής και της εκτός εργασίας ζωής των εργαζομένων** (υγεία, ασφάλιση, εκπαίδευση, περιβάλλον, πολιτισμός κ.λπ.), προβάλλουμε την ανάγκη απελευθέρωσής τους. από τον ασφυκτικό κλοιό των κριτηρίων που επιβάλλει η ελεύθερη αγορά, το κέρδος και η ΕΟΚ, την ανάγκη ριζικών τομών με βάση τα σύγχρονα εργατικά δικαιώματα, την απαίτηση για οικονομική στήριξη τους αποκλειστικά και μόνο με φορολόγηση των κεφαλαιοκρατικών κερδών (και ως εκ τούτου, κατάργηση κάθε εργατικής εισφοράς άμεσης ή έμμεσης, τακτικής ή έκτακτης, κρατικής ή δημοτικής στο όνομα της κάλυψης αυτών των αναγκών), την ανάγκη να διαμορφωθούν προγράμματα επιμόρφωσης και να θεσπιστεί ένας μήνας επιμόρφωσης για όλους τους εργαζόμενους ανεξάρτητα από τους σχεδιασμούς της ΕΟΚ και των επιχειρήσεων.

- **Σ' ό,τι αφορά τους ξένους εργάτες**, προβάλλουμε την ανάγκη για ισότιμα κοινωνικά, πολιτικά και πολιτισμικά δικαιώματα, ενάντια στη διπλή και τριπλή καταπίεση και εκμετάλλευσή τους, τις διακρίσεις, τους φραγμούς, το ρατσισμό, την ξενοφοβία.

- **Σ' ό,τι αφορά, τέλος, τις δημοκρατικές ελευθερίες**, προβάλλουμε την ανάγκη για απελευθέρωση από τους πολύμορφους (οικονομικούς, πολιτικούς, ιδεολογικούς, πολιτισμικούς) μηχανισμούς ελέγχου, καταπίεσης, χειραγώγησης, την ανάγκη για ένα αποφασιστικό φραγμό στον αυταρχικό κατήφορο και την κατασταλτική επιδρομή του κράτους, της ΕΟΚ, της εργοδοσίας. .

Δεν ξεχνάμε όμως και τη σημαντικότερη επισήμανση του Κ. Μαρξ στο **Μισθός, Τιμή και Κέρδος**: Αν οι εργάτες «υποχωρούσαν άνανδρα στην καθημερινή σύγκρουσή τους με το κεφάλαιο, θ' αποδείχνονταν ανίκανοι να επιχειρήσουν οποιοδήποτε πλατύτερο κίνημα». Μ' αυτό το πνεύμα χρειάζεται να διατυπώνονται **και άμεσα προγράμματα διεκδικητικών αιχμών** (με βάση το επίπεδο συνείδησης, τα «θερμά» μέτωπα της ταξικής πάλης, τις υπαρκτές εμπειρίες κ.λπ.), **που τουλάχιστον θα βάζουν φραγμό στην επίθεση του κεφαλαίου από τη σκοπιά της απαίτησης για βελτίωση της θέσης των εργαζομένων**, θα μπορούν να «σπάσουν» την αγωνιστική απραξία, θα αγγίζουν ευρύτερα εργατικά τμήματα -ως και αυτά με τις πιο πρωτόλειες διαθέσεις αμφισβήτησης της κυρίαρχης πολιτικής.

β. Τα ιδεολογικά εφόδια - ο «θεωρητικός πολιτισμός»

Η αξία αυτής της παραμέτρου *ως εσωτερικού συστατικού και όχι ως συμπληρωματικής πλευράς της αγωνιστικής κίνησης ή ως δραστηριότητας του κόμματος ή των Αριστερών Συσπειρώσεων έχει*

επισημανθεί πολλές φορές. Κρίσιμα ζητήματα εδώ είναι:

· Το ξεχώρισμα των κεντρικών ιδεολογημάτων της αστικής αντίληψης και μια προσπάθεια αντίκρουσης-αντιστροφής τους (εθνική οικονομία, ανάπτυξη, σύγκλιση - ΕΟΚ, ανταγωνιστικότητα, παραγωγικότητα, αντοχή εθνικής οικονομίας, ελλείμματα, σωτηρία εθνικού πλούτου, παραγωγική ανασυγκρότηση, εκσυγχρονισμός, προτεραιότητα οικονομικών δεικτών, μονόδρομος της αγοράς κ.λπ.).

· Η εξεύρεση διαδικασιών **στην ίδια την εξέλιξη της πάλης** που θα επιτρέπουν μια συζήτηση γύρω απ' αυτά, μιας και σήμερα περισσότερο από ποτέ είναι αναγκαίες - εκτός από τα άλλα- και οι μορφές ζύμωσης, εσωτερικής συζήτησης κ.λπ. **στο ίδιο το κίνημα.**

· Η αυτοτελής παρέμβαση του ΝΑΡ, του Κέντρου Ανεξάρτητης Εργατικής Παρέμβασης και των Αριστερών Συσπειρώσεων γύρω από τέτοια ζητήματα.

Σε κάθε περίπτωση το επίκεντρο της παρέμβασης γι' αυτά πρέπει να είναι οι ίδιοι οι εργαζόμενοι. Η επίδραση αυτών των αντιλήψεων είναι πολύ πιο ισχυρή απ' ό,τι φανταζόμαστε και προφανώς πρόκειται για ένα πρόβλημα που μπορεί να εκφράζεται με πιο ακραίο τρόπο στις ηγεσίες του συνδικαλιστικού κινήματος, όμως αφορά κυρίως την ίδια τη βάση.

γ. Οι μορφές πάλης και η λογική της διεκδίκησης

Σήμερα λείπουν οι μορφές πάλης και οι λογικές για την κλιμάκωσή της που θα οδηγούν σε νίκες και αποτελέσματα. Ταυτόχρονα όμως εκδηλώνονται και ορισμένες ριζοσπαστικές μορφές, άλλοτε συνδυασμένες με βαθύ περιεχόμενο, άλλοτε όχι (π.χ. ΕΑΣ), άλλοτε ως απάντηση σε ακραία νεοσυντηρητικά μέτρα, άλλοτε ως «τινάγματα απόγνωσης» (π.χ. Ζώνη), άλλοτε περισσότερο ή λιγότερο μαζικές. Δε λείπουν, τέλος, και κάποιες τυχοδιωκτικές μορφές μειοψηφιών ή η συχνά ανούσια και χωρίς ανταπόκριση από ευρύτερες μάζες εμμονή στις λεγόμενες «δυναμικές μορφές πάλης».

Παίρνοντας όλα αυτά υπόψη, καθώς και τη διάθεση του κόσμου της εργασίας για πραγματική μαχητική πάλη όταν νοιώθει ότι μπορεί να έχει αποτελέσματα, χρειάζεται να συζητήσουμε για μορφές πάλης που:

- **Θα ενεργοποιούν την εργατική βάση**, θα της δίνουν τον πρώτο και τελευταίο λόγο για την εξέλιξη της πάλης, θα καταπολεμούν τις λογικές της ανάθεσης και της γραφειοκρατίας θα έχουν ως κέντρο τις διαδικασίες βάσης, τους τόπους δουλειάς, θα εξασφαλίζουν μαζικότητα στους αγώνες κ.λπ.

- **Θα έχουν διάρκεια και επιμονή**, χωρίς αυτό να οδηγεί σε «αγκύλωση» στην ίδια μορφή πάλης (π.χ. κατάληψη), με εναλλαγές στις μορφές, με συνδυασμό συζήτησης-δράσης.

- **Θα έχουν μαχητικότητα και αποφασιστικότητα**, θα είναι μάχες για νίκη, με την απαίτηση για ρήξεις στην αστική πολιτική.

- **Θα εξασφαλίζουν συμμαχίες**, αλληλεγγύη, συντονισμό, συμπόρευση με άλλα σύμμαχα εργατικά και κοινωνικά στρώματα.

δ. Οι μορφές συγκρότησης - η δομή του συνδικαλιστικού κινήματος

Στα πολλά ερωτήματα που αφορούν αυτό το ζήτημα **οι απαντήσεις προφανώς δε θα δοθούν με «ασκήσεις επί χάρτου»**. Θα δοθούν και θα κριθούν μέσα στις ίδιες τις αγωνιστικές διαδικασίες του εργατικού κινήματος. Ωστόσο, οι αλλαγές στους όρους της ταξικής πάλης και οι εμπειρίες που υπάρχουν, αναδεικνύουν κάποια σημαντικά στοιχεία για τη δομή που ανταποκρίνεται σήμερα στις ανάγκες της εργατικής πάλης. Αυτά ακριβώς τα στοιχεία -με πνεύμα ανοιχτό, εννοείται, στις απαιτήσεις της πάλης- χρειάζεται να προβληθούν" να αναπτυχθούν από τη δική μας συνειδητή παρέμβαση και ιδεολογικοπολιτικά και πρακτικά (είτε μέσα στις διαδικασίες του σημερινού

συνδικαλιστικού κινήματος είτε αυτοτελώς - πάντως πάντα μ' ανταγωνιστική λογική προς αυτό). Χρειάζεται επίσης η δράση μας να φέρνει στο προσκήνιο αυτή τη νέα αντίληψη ανεξάρτητα από το αν άμεσα, τώρα μπορούμε ή πρέπει να προχωρούμε και σε οργανωτικά βήματα για την υλοποίησή της (συνολικά ή επιμέρους). Ταυτόχρονα όμως, η μη δυνατότητα συνολικής υλοποίησής της σήμερα δεν μπορεί να οδηγεί σε παραίτηση από κάποια βήματα και ενέργειες που μπορούν και πρέπει να γίνονται ήδη από σήμερα.

Πιο συγκεκριμένα:

- **Το κύριο βάρος στη διάρθρωση του συνδικαλιστικού κινήματος πρέπει να δοθεί στους χώρους δουλειάς και σε εργατικές συλλογικότητες (σωματεία, συνδικάτα, συλλόγους, συνδέσμους κ.λπ.) που θα καλύπτουν όλους τους εργαζόμενους (και μόνο αυτούς, όχι τους εργολάβους, διευθυντές κ.λπ.) του ίδιου χώρου (ανεξάρτητα από το επάγγελμα)** - θα υπερβαίνουν δηλαδή τη διαταξικότητα και ομοιοεπαγγελματικότητα ως βάση συγκρότησης. Προφανώς αυτή η επικέντρωση έχει αδύνατες πλευρές, κοινωνικές και πολιτικές. Κοινωνικές, μιας και, ειδικά στην Ελλάδα, μεγάλα τμήματα εργαζομένων δουλεύουν σε επιχειρήσεις με μικρό αριθμό απασχολούμενων -σ' αυτές είναι δύσκολο να «σταθεί» εργατική συλλογικότητα. Πολιτικές, μιας και μια τέτοια συλλογικότητα είναι πιο ευάλωτη στην εργοδοτική και κρατική πίεση, είναι πιο επιρρεπής στην απομόνωση του αγώνα στα πλαίσια της «επιχείρησής μας», είναι πιο προβληματική στην πολιτικοποίηση της πάλης. Υπάρχει, συνεπώς, ένα ερώτημα ανοιχτό για συζήτηση. Σ' αυτή μας την αντίληψη ανταποκρίνονται καλύτερα τα πανεθνικά συνδικάτα κατά κλάδο παραγωγής (που βεβαίως θα έχουν ως «πόδια» τους τις πρωτογενείς εργατικές συλλογικότητες και τον αποφασιστικό τους λόγο) ή τα σωματεία κατά χώρο δουλειάς (που βεβαίως θα συμπληρώνονται ο από συνδικαλιστικές μορφές κατά νομό ή περιοχή ή κλάδο για τους εργαζόμενους των μικρότερων επιχειρήσεων);

- **Ο συντονισμός των εργατικών συλλογικοτήτων (σωματείων, συλλόγων, συνδέσμων κ.λπ.), σε κάθε περίπτωση, αναγορεύεται σε στρατηγικής σημασίας ζήτημα.** Πώς θ' αντιμετωπιστεί όμως; Με τον παραδοσιακό τρόπο; Ή με μια νέα πολυδιάστατη πολιτική, που θ' απαντάει σ' αυτό το πρόβλημα πρώτο, με βάση το περιεχόμενο της πάλης, και δεύτερο, με μορφές (λιγότερο ή περισσότερο μόνιμες) που θα ενοποιούν τα σωματεία κατά κλάδο, νομό, θέμα (π.χ. προβληματικές, ιδιωτικοποίηση, μια ΕΟΚική ρύθμιση), επιχείρηση (ειδικά αν πρόκειται για πολυεθνική-πολυκλαδική) κ.λπ.

- **Ανάλογη σημασία έχει και το ζήτημα της «εσωτερικής ζωής», της λειτουργίας των εργατικών συλλογικοτήτων και των σχέσεων με τους εργαζόμενους-μέλη τους.** Αν δε γίνει κέντρο της ζωής και της δράσης του σωματείου ο ίδιος ο εργάτης, αν δεν υπάρξει πρακτική οριοθέτηση από τη γραφειοκρατία, την «πάλη δι' αντιπροσώπων» και τη λογική της «ανάθεσης», αν δε δοθεί απόλυτη προτεραιότητα στις συλλογικές δημοκρατικές διαδικασίες βάσης-που θα επιτρέπουν την «αυτοδιεύθυνση»-«αυτοδιαχείριση» του αγώνα από τους ίδιους τους εργαζόμενους, αν δεν υπάρξει ρήξη με τα φαινόμενα της παραταξιοποίησης, αν δεν υπάρξει στροφή στις συλλογικές διαδικασίες σε βάρος των υπερεξουσιών του ΔΣ., αν δεν εξασφαλιστεί ένα τέτοιο οργανωτικό (και όχι μόνο) πλαίσιο που ν' αναζητά και να απελευθερώνει την πρωτόβουλη δράση του κάθε εργαζόμενου, αν η λειτουργία των σωματείων δεν εμπλουτιστεί με διαδικασίες διαλόγου, πολιτισμικής δημιουργίας κ.λπ., αν δε γίνουν όλα αυτά θα είναι δύσκολη έως αδύνατη η πορεία προς ένα Νέο Εργατικό Κίνημα. Απ' αυτή την άποψη η παρέμβασή μας στα πρωτοβάθμια σωματεία (που και αυτά δεν είναι όλα ίδια, καθώς είναι διαφορετικό πράγμα τα κλαδικά και τα εργοστασιακά) δίνει προτεραιότητα στην ενίσχυση των ταξικών συλλογικών διαδικασιών (συνελεύσεις, επιτροπές αγώνα κ.λπ.) -στις οποίες η συμμετοχή μας είναι αυτονόητη και αναγκαία- και στην αποδυνάμωση του ρόλου των Δ.Σ., των υπερεξουσιών του κ.λπ.

- **Σημαντικό τέλος ζήτημα είναι και η μορφή που θα παίρνει, ήδη από σήμερα, η ανταγωνιστική προς το «επίσημο» συνδικαλιστικό κίνημα λογική που λίγο πολύ περιγράψαμε. Μια πλευρά** βέβαια είναι οι αυτοτελείς πολιτικές κινήσεις (π.χ. Πρωτομαγιά, Προϋπολογισμός), η ανταγωνιστική παρέμβαση σε διαδικασίες του «επίσημου» (συνελεύσεις σωματείων, απεργίες, κινητοποιήσεις κ.λπ.), η παρέμβαση των Κέντρων Ανεξάρτητης Εργατικής Παρέμβασης, η αυτοτελής παρέμβαση του NAP ή των Αριστερών Συσπειρώσεων στους χώρους κ.λπ.

Μια άλλη, αφορά αυτό που σχηματικά μπορούμε να ονομάσουμε «εργατικοί σύνδεσμοι» ή «κινήσεις αγώνα». Αφορά, δηλαδή, τη δυνατότητα εργατικών συλλογικοτήτων (π.χ. μια ΕΛΜΕ, εργοστασιακή συνέλευση όπου υπάρχει κλαδικό σωματείο, οικοδόμοι του ΜΕΤΡΟ, τεχνικοί ενός μεγάλου έργου, εργαζόμενοι σε ένα κτίριο του ΟΤΕ) να δράσουν αγωνιστικά χωρίς ή και ενάντια στις «τυπικές βούλες» και διαδικασίες του «επίσημου» συνδικαλιστικού κινήματος, να απειθαρχήσουν στο «δημοκρατικό συγκεντρωτισμό» του - πάντα όμως με κριτήριο τις ανάγκες της πάλης, τη μαζικότητα, την οξύτητα του προβλήματος κ.λπ.

ε. Η αυτοτέλεια-ανεξαρτησία του εργατικού κινήματος

Αναφερόμαστε εδώ **πρώτα στην πολιτική ανεξαρτησία**, που θα κάνει το εργατικό κίνημα και την εργατική τάξη ικανή να ασκεί πολιτική από εργάτες, με εργάτες, για τους εργάτες και όχι με αστική λογική για την αστική τάξη' που θα κάνει, δηλαδή, την εργατική τάξη «τάξη για τον εαυτό της».

Η δεύτερη πλευρά, η οργανωτική (αλλά και οικονομική) είναι εξίσου σημαντική. Ζητούμενο εδώ είναι: Να καταργηθούν όλα τα νήματα που συνδέουν (στην ουσία τα δεσμά που υποτάσσουν) τα εργατικά συνδικάτα με το κράτος, την εργοδοσία, την ΕΟΚ, τους κάθε λογής καθεστωτικούς μηχανισμούς. Να διαχωριστεί το εργατικό κίνημα από τους πολύμορφους συνδιαχειριστικούς μηχανισμούς, τα όργανα και τις επιτροπές ταξικής συμφιλίωσης, τα συμβούλια και ινστιτούτα της κυρίαρχης πολιτικής. Να κατοχυρωθεί η οικονομική αυτοτέλεια των συνδικάτων και να «απεξαρτηθούν» από το «θανάσιμο εναγκαλισμό» των εργοδοτικών ή κρατικών παροχών (Εργατική Εστία, ΟΔΕΠΕΣ, ΕΟΚικές χρηματοδοτήσεις κ.λπ.). Να καταργηθεί κάθε κρατική διαμεσολάβηση και κάθε προσφυγή σ' αυτή στις σχέσεις των συνδικάτων με τα μέλη τους τέτοιου είδους «βοήθειες» από το κράτος (π.χ. κατακράτηση στο δημόσιο της συνδρομής από το μισθό, το πιστοποιητικό που δίνονταν στις εκλογές του Συνδικάτου Οικοδόμων και θεωρούνταν απαραίτητη προϋπόθεση για να πάρει κανείς το επίδομα του ΟΑΕΔ) κάθε άλλο παρά προσφέρουν στο εργατικό κίνημα. Να καταργηθεί η δικαστική διαμεσολάβηση και παρέμβαση στην εσωτερική ζωή και τη δράση των συνδικάτων (π.χ. συμμετοχή δικαστικού σε εκλογές, παρέμβαση για κήρυξη απεργίας κ.λπ.). Να κατοχυρωθεί, τέλος, η ανεξαρτησία των ιδεολογικών και ερευνητικών διαδικασιών και ινστιτούτων του εργατικού κινήματος από την ΕΟΚ, το κράτος, την εργοδοσία.

στ. Οι αριστερές πτέρυγες-συσπειρώσεις του εργατικού κινήματος

Αν και θεωρητικά μιλάμε πολύ γι' αυτές, τα θέματα που τις αφορούν δεν είναι λυμένα, ούτε γενικά ούτε πραχτικά. Για παράδειγμα: Είναι πάντα σαφές ότι μιλάμε για αριστερές πτέρυγες του εργατικού κινήματος και όχι του σημερινού σ.κ.; Πόσες συσπειρώσεις λειτουργούν; Και όπου λειτουργούν τι γίνεται; Μας αρκούν τα σημερινά ΕΑΑΚ; Τι φταίει στις ΤΑΣΚ - μόνοι οι άλλοι; Υπάρχουν συσπειρώσεις παντού όπου έχουμε μια εκλογική παρουσία ή οργανωμένη δύναμη; Τι απέμεινε από την πρωταγωνιστική αγωνιστική μας παρουσία στα νοσοκομεία ή τους ΟΤΑ, διαμορφώθηκε μια πιο μόνιμη ενότητα του ριζοσπαστικού κόσμου αυτών των αγώνων; Βάση για την αντίληψή μας γύρω απ' αυτό το θέμα είναι οι απόψεις που διατυπώσαμε στην 3η Συνδιάσκεψη του ΝΑΡ. Με βάση αυτές τις θέσεις και την εμπειρία που υπάρχει -θετική και αρνητική- χρειάζεται **να συγκεντρώσουμε την προσοχή μας:**

- Στην οικοδόμηση συσπειρώσεων, όπου υπάρχουμε. Αυτό προφανώς δεν κρίνεται στις εκλογικές περιόδους των σωματείων, ούτε η παρουσία τους πρέπει να αρχίζει και να τελειώνει στις εκλογές.

- Στην επιμονή -που προφανώς δε σχετίζεται με γραφειοκρατικές διαδικασίες και μεθόδους επιβολής - να καταχτούν ένα πολιτικό περιεχόμενο και στόχους παραπλήσιους με του Νέου Εργατικού Κινήματος.

- Στην προσπάθεια να εξασφαλίζεται η μόνιμη παρουσία τους στο χώρο, αλλά και η μόνιμη λειτουργία, συζήτηση, ζύμωση στο εσωτερικό τους.

- Στην κατάκτηση μιας σχέσης με το «επίσημο» συνδικαλιστικό κίνημα, που θα κινείται σε παράλληλη λογική με του Νέου Εργατικού Κινήματος.

- Στη συσπείρωση πρωτοπόρων στοιχείων της εργατικής πάλης και πέραν των ορίων της *Μαχόμενης Αριστεράς*.

- Στα βήματα συντονισμού παναθηναϊκά (όπου προφανώς δεν αρκούν οι ΤΑΣΚ), πανθεσσαλονίκεια, πανελλαδικά κ.λπ.

- Στους δρόμους πολιτικής και ιδεολογικής τους παρέμβασης, μέσα από τους οποίους θα προβάλλεται η ανάγκη και το περιεχόμενο μιας ποιοτικής στροφής στο εργατικό κίνημα.

ζ. Τα Κέντρα Ανεξάρτητης Εργατικής Παρέμβασης

Μ' αντίστοιχο τρόπο χρειάζεται να δούμε και τα **Κέντρα Ανεξάρτητης Εργατικής Παρέμβασης (ΚΑΕΠ)** που ήδη υπάρχουν σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Τα πρώτα σημαντικά βήματα έχουν ήδη γίνει, ωστόσο απέχουμε πολύ ακόμα από το να είναι τα Κέντρα ο πόλος συσπείρωσης της πολύμορφης (κινηματικής, πολιτικής, θεωρητικής κ.λπ.) ριζοσπαστικής και αντικαπιταλιστικής εργατικής αμφισβήτησης, και μάλιστα ένας πόλος με αισθητή παρουσία. Η κατάκτηση αυτού του στόχου προϋποθέτει το επόμενο διάστημα βήματα σε ορισμένα καίρια ζητήματα: Στην αποσαφήνιση του χαρακτήρα και του ρόλου των Κέντρων (που δεν ταυτίζονται με μια παράταξη, ένα ερευνητικό ινστιτούτο ή ένα πιο διευρυμένο αντίγραφο του εργατικού κόμματος), στη μάχιμη πολιτική τους παρουσία σε καίρια μέτωπα της ταξικής πάλης, στην αποτελεσματικότερη δικτύωσή τους στο μαχόμενο-ριζοσπαστικό τμήμα του εργατικού κινήματος, στον κόσμο εντός αλλά και εκτός των συσπειρώσεων, στην ενίσχυση των ερευνητικών-θεωρητικών παρεμβάσεών τους, στη διαμόρφωση ενός πλούτου μορφών και δραστηριοτήτων για τα θέματα του εργατικού κινήματος.

η. Θα υπάρξουν δείγματα γραφής;

Η αντίληψή μας για το Νέο Εργατικό Κίνημα είναι και θέλουμε να είναι πρώτα απ' όλα αντίληψη μάχης, ικανή να «κινεί» εργατικές μάζες στην πάλη για τις ανάγκες τους και για τη μεγάλη ανάγκη της αντικαπιταλιστικής ανατροπής και της κομμουνιστικής απελευθέρωσης, να γίνεται «υλική δύναμη» μέσα από τη δράση της ίδιας της εργατικής τάξης. Συνεπώς, αυτή μας η αντίληψη θα «κερδίζει έδαφος» όχι μόνο με την ιδεολογική-πολιτική προβολή της, αλλά στο βαθμό που υπάρχουν «δείγματα γραφής» και ζωντανές εμπειρίες από την κίνηση μαζών σε καίριους χώρους και μέτωπα. Βεβαίως η ύπαρξη τέτοιων βημάτων δεν μπορεί να παραμείνει μια ευχή και να αφεθεί στην τύχη του το «αυθόρμητο» χρειάζεται και η δική μας συνειδητή συνεισφορά. Και σ' αυτό η συμβολή της Συνδιάσκεψης μπορεί και πρέπει να είναι καθοριστική.

Η Συντονιστική Επιτροπή του ΝΑΡ, Ιούνης 1996
